

Revisionsplan med riskanalys

Olofströms Kommun

2025-12-16

Agenda

1. Inledning s.2

- Revisorernas uppdrag s.3
- Syftet med riskanalys s.4

2. Revisionsplan s.5

3. Omvärldsbevakning s.9

- Övergripande omvärldsanalys

4. Ekonomi s.12

- Ekonomi
- Redovisning s.17

5. Kärnverksamhet s.19

- Pedagogisk verksamhet s.20
- Vård och omsorg s.32
- Socialtjänst s.38
- Arbetsmarknad s.43
- Integration och migration s.46
- Samhällsbyggnad s.48
- Kultur och fritid s.50

6. Stödverksamhet s.53

- HR, övergripande personalfrågor
- Inköp och upphandling s.57
- Juridik och administrativa frågor s.59
- It- och informationssäkerhet s.64

7. Trygghet och brottsförebyggande s.66

- Krisberedskap
- Räddningstjänst s.69
- Trygghet och brottsförebyggande s.71
- Korruption och oegentligheter s.74

8. Övriga områden s.76

- Kommunägda aktiebolag
- Hållbarhet och Agenda 2030 s.79

7. Eventuell Bilaga: Nyckeltal s.71

Revisorernas uppdrag

Revisorernas uppdrag och roll

Revisionsuppdraget är definierat i kommunallagens (KL), tolfte kapitel. Revisorerna granskar årligen, i den omfattning som följer av god revisionssed, all verksamhet som bedrivs inom styrelsens/nämndernas verksamhetsområden. De granskar på samma sätt, genom de revisorer eller lekmannarevisorer som utsetts i juridiska personer enligt kommunallagen (hel- och delägda bolag), även verksamheten i de juridiska personerna.

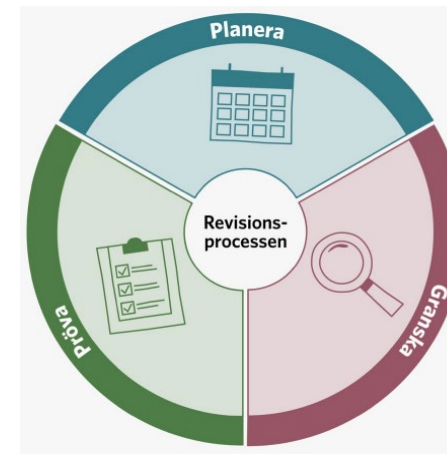
Uppdraget utgörs ytterst av att pröva ansvarstagandet och uttala sig om detta till fullmäktige inför dess beslut i ansvarsfrågan. I enlighet med KL prövar revisorerna om:

- verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt
- räkenskaperna är rättvisande och
- den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig.

Revisorerna ska granska och pröva enligt *god revisionssed*. God revisionssed är inte reglerad i lag eller föreskrift eller på annat sätt fastställd av en myndighet. Den formas och utvecklas successivt över tiden i det praktiska revisionsarbetet.

Revisionsprocessen

Revisionsprocessen omfattar hela det arbete som revisorerna gör under ett revisionsår, från riskanalys och planering av granskningsinsatser till uttalandet i revisionsberättelsen. Revisionsprocessen är avslutad när fullmäktige fattat beslut i ansvarsfrågan. Revisionsprocessen är uppdelad i fyra delar – *planera*, *granska*, *avrapportera* och *bedöma*. Revisorerna har ansvar för hela revisionsprocessen och beställer de granskningar m.m. som ska genomföras av de sakkunniga.

1. Planera

- ✓ Analys av riskmiljö
- ✓ Riskanalys
- ✓ Revisionsplan

2. Granska

- ✓ Grundläggande granskning
- ✓ Fördjupad granskning
- ✓ Granskning av delårsrapport och årsredovisning

3. Pröva

- ✓ Ansvarsprövning
- ✓ Revisionsberättelse och revisorernas redogörelse

Med resultatet av årets granskning som grund prövar revisorerna om styrelsen och nämnderna har fullgjort sina uppdrag. Under denna process beaktar revisorerna information som inhämtas från andra revisorer inom kommunens verksamhet – lekmannarevisorer och yrkesrevisorer i kommunens företag, revisorer i kommunalförbund och finansiella samordningsförbund med flera. Informationen har betydelse för att revisorerna ska kunna pröva med en helhetssyn dvs. hela den kommunala verksamheten.

Revisorernas uppfattning i ansvarsfrågan förmedlas till fullmäktige i form av ett särskilt uttalande i revisionsberättelsen. Revisorerna prövar ansvaret såväl kollektivt, dvs. för hela styrelsen eller nämnden, som individuellt för enskilda ledamöter. Det kollektiva ansvaret är utgångspunkten.

Syftet med riskanalysen

I enlighet med vad som framgår av ”God revisionssed i kommunal verksamhet” så är det revisorerna som ansvarar för risk- och väsentlighetsbedömningen. Med stöd av denna analys avgör revisorerna vad granskningsarbetet ska inriktas mot. Riskanalysen och prioriteringarna syftar även till att minimera revisorernas risk att göra felaktiga uttalanden i revisionsberättelsen. Riskanalysen ämnar också minimera revisionsrisken, alltså att revisorerna inte granskar det som är mest väsentligt.

Sveriges kommuner och regioner (SKR) har definierat *risk* enligt följande: ”En risk är en oönskad händelse som vi kan bedöma sannolikheten för att den ska inträffa. En risk är också en handling/brist på handling av styrelse eller nämnd som påverkar kommunen/invånarna/personalen negativt”. SKR använder vidare begreppet *väsentlighet* som ”värdet av en identifierad risk”. Dessa definitioner är utgångspunkten för revisorernas analys.

Syftet med riskanalysen är således att identifiera de största riskerna som finns inom verksamheter, funktioner och processer i kommuner. Olika perspektiv kan också anläggas så som hållbarhet, mänskliga rättigheter och jämställdhet. Granskningen riktas mot väsentliga områden med högre risk utifrån perspektiven styrning, kontroll, effektivitet och kvalitet.

Riskinventering

För att revisorerna ska kunna genomföra en riskvärdering av händelser som kan påverka, hindra eller hota måluppfyllelsen inom den kommunala verksamheten är det av vikt att en riskinventering genomförs.

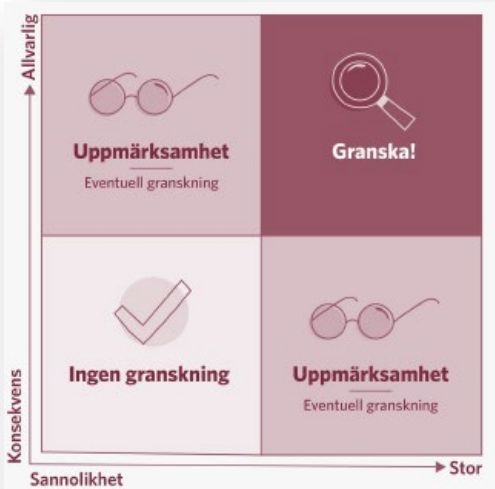
Inventeringen innefattar såväl interna som externa faktorer såsom omvärldsförändringar, väsentliga händelser inom kommunen/regionen, intern kontroll, samverkan med närliggande kommuner/regioner, resultatet av tidigare års fördjupade granskningar inklusive granskning av årsbokslut och delårsbokslut samt övergripande finansiell analys. Omnämnda faktorer tar sin utgångspunkt i fullmäktiges mål.

Inventeringen tar även hänsyn till nationella trender och förändrad lagstiftning. Med hjälp av offentlig statistik identifieras områden där kommunen/regionen avviker negativt i jämförelse med liknande kommuner/regioner, länet och riket.

Utifrån riskinventeringen, annan kunskapsinhämtning och information från förtroendevalda och tjänstepersoner, bedömer därefter de förtroendevalda revisorerna identifierade risker utifrån *sannolikheten* att de inträffar och vilken *konsekvens* de får. Värdering av sannolikhet utgår bland annat från bedömning av kvaliteten i styrelsens och nämndernas egen omvärldsbevakning, riskanalys och interna styrning och kontroll.

Riskinventeringen är ett stöd i arbetet med att planera framtida revisionsinsatser och på vilket sätt granskning ska ske av identifierade områden. Revisorernas ställningstagande sammanställs sedan i en revisionsplan.

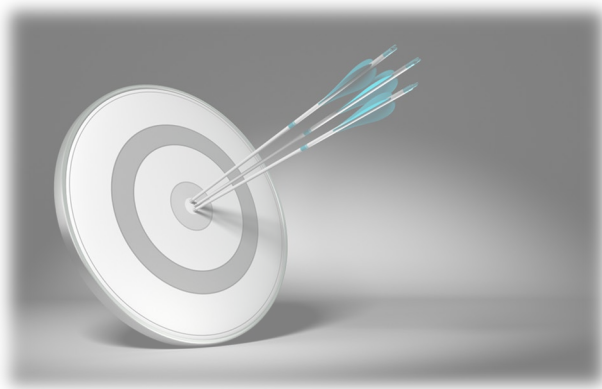
Riskinventering och riskvärdering

Risker	Numrering av risk	Värdering av risk	Ansvarig nämnd	Revisionsaktivitet *)
Av Azets identifierade risker (om denna uppdelning önskas)	Används om numrering önskas			
Av revisorerna identifierade risker (om denna uppdelning önskas)				

*) Till exempel fördjupad granskning, dialogmöte, uppföljande granskning.

Riskinventering och riskvärdering (forts.)

Konsekvens

1

3

2

Denna bild används på det sätt som passar processen i respektive revisionsgrupp. Om Menti används kan här läggas in ordmoln eller annan bild.

Sannolikhet

Planerade revisionsaktiviteter

Detta är en preliminär planering av revisorerna. Granskningar och aktiviteter kan tillkomma och justeras utifrån förändrade riskanalys under året.

Fördjupade granskningar

Granskningar	Risk/Risker	Ansvarig nämnd
Granskning av XXX	XX, XX	XX
Granskning av YYY	XX	

Övriga granskningar och revisionsaktiviteter

Revisionsaktivitet	Risk/Risker	Ansvarig nämnd
	XX	XX
	XX, XX	XX

Tidigare genomförd granskning

Tidigare genomförda granskningar	Ansvarig nämnd	År
XX		

Övergripande omvärldsanalys

Ekonomirapporten maj 2025 från Sveriges kommuner och regioner (SKR)

De senaste årens tuffa ekonomiska situation, med stora prisökningar till följd av inflationen, har satt spår och lett till en real urholkning av skatteunderlaget. Det samtidigt som nästan alla kommuner och regioner står inför stora investeringar. Det handlar både om nya investeringar och om reinvesteringar, exempelvis i VA-systemen. Det kommer bli kostsamt och kostnaderna riskerar att slå särskilt hårt mot mindre kommuner. Samtidigt befinner sig kommuner och regioner i en tid av anpassning till den demografiska utvecklingen, med minskat antal barn och ökat antal äldre personer. Det ger effekter av minskat tryck på förskola och skola och ökar trycket på äldreomsorg och hälso- och sjukvård. Anpassningar är nödvändiga – men det är svårt och tar ofta tid.

Kommuner och regioner genomför nu nödvändiga omställningar och anpassningar. Det arbetet behöver fortsätta och på många håll accelerera kommande år. Investeringsbehoven behöver också prioriteras samtidigt som den långsiktiga finansiella stabiliteten säkras.

Staten har en viktig roll att stötta utvecklingen. Det handlar främst om att:

- Skapa långsiktiga planeringsförutsättningar genom värdesäkrade statsbidrag och minskad detaljstyrning.
- Ta ansvar för finansiering av investeringar tillsammans med kommuner och regioner.
- Möjliggöra för fler att kunna gå från bidrag till jobb.

Kommunernas samordning med statliga myndigheter krävs i en allt högre grad.

Den globala ekonomiska osäkerheten har ökat markant sedan slutet av förra året, främst till följd av den nytillträdde amerikanska administrationens agerande. Handelskonflikten som USA inlett har snabbt försämrat de globala konjunkturutsikterna. Höjda tullar och stor osäkerhet dämpar både världshandeln och global BNP-tillväxt. För kommuner och regioner ser de ekonomiska förutsättningarna bättre ut efter två tuffa år.

Den demografiska utvecklingen med minskning i antalet barn ger en svag kostnadsökning för kommunerna, men ställer stora krav på anpassning. Ökat antal äldre innebär ökade behov av både sjukvård och äldreomsorg. Medicinteknisk utveckling och nya läkemedel möjliggör en positiv utveckling med ökad livskvalitet som bromsar de ökade behoven av äldreomsorg i kommunerna, men driver samtidigt kostnader i regionerna. Regionerna har utmaningar med att nå ett positivt resultat. Kommunerna har stora investeringsbehov med reinvesteringar och nyinvesteringar i en stor bredd

Övergripande omvärldsanalys (forts.)

Budgetproposition för 2026 samt höständringsbudget 2025

Regeringens ekonomiska prognos för 2025 präglas av stor osäkerhet, särskilt kopplad till global efterfrågan och hushållens konsumtion. Ökade handelstullar har försämrat villkoren för världshandeln och skapat osäkerhet kring exportutsikterna, vilket påverkar Sveriges tillväxt negativt. För att kompensera detta bedömer regeringen att hushållens konsumtion behöver öka och bli en drivkraft för den svenska ekonomin.

Arbetslösheten är förhöjd, men väntas minska under 2026 i takt med att efterfrågan på arbetskraft stiger när konjunkturen återhämtar sig. Inflationstakten är tillfälligt hög under 2025, främst på grund av höjda hyror, livsmedelspriser och tekniska faktorer i beräkningarna. Dessa effekter väntas avta nästa år, då även skattesänkningar på konsumtion bidrar till att dämpa inflationen. Regeringen bedömer att inflationen då ligger nära Riksbankens mål, vilket gör att räntesänkningarna avslutas under hösten 2025.

Den svaga ekonomin påverkar de offentliga finanserna negativt både i år och nästa år, med låg tillväxt i skatteintäkter och höga utgifter. Regeringen räknar med att den offentliga sektorns bruttoskuld ökar under hela prognosperioden, främst till följd av reformförslag i budgetpropositionen för 2026. Bland dessa märks utbyggnad av det militära försvaret och en förstärkning av Ukrainaramen – det finansiella stödet till Ukraina.

SKRs sammanfattning av budgetpropositionen visar:

- Inga tillskott till de generella statsbidragen föreslås för 2026. Sektorsbidraget inom hälso- och sjukvården upphör som aviserat.
- Flera reformer inom skolan föreslås men SKR bedömer att det finns förslag som är underfinansierade.
- Regeringen avser att under 2026 lämna förslag om ändringar i utjämnningssystemet, bl.a. avseende uppdateringar av kompensation för gles bebyggelsestruktur och svagt befolkningsunderlag.

Flera nya reformer aviseras och belopp låses upp i denna budgetproposition utan att det finns färdiga lagförslag att bedöma.

Huvuddelen av budgetpropositionens förslag till nya eller ändrade statsbidrag till kommuner och regioner som avser specifika verksamhetsområden saknar information om vilken summa som kan bli aktuell för den enskilda kommunen och regionen liksom om övriga villkor och restriktioner som bland annat påverkar hur bidrag ska redovisas. De förutsätter ytterligare information från regeringen.

Övergripande omvärldsanalys (forts.)

Ekonomistyrningsverket prognos september 2025

Enligt ESV:s septemberprognos 2025 väntas den svenska ekonomin stärkas under hösten, med en tydligare BNP-tillväxt nästa år. Arbetsmarknaden är fortfarande svag, men arbetslösheten förväntas sjunka i takt med att tillväxten tar fart. Trots detta visar den offentliga sektorns finansiella sparande ett underskott på 100 miljarder kronor i år, främst till följd av lågkonjunktur, skattesänkningar och ökade utgifter – särskilt inom försvar, kommunikationer och rättsväsende.

Samtidigt stärks sparandet i kommunsektorn något i år, bland annat tack vare lägre pensionskostnader. Men inkomsterna ökar långsamt, och kommunsektorn visar ändå ett underskott. Nästa år väntas sparandet i staten förbättras, medan kommunsektorns sparande försvagas ytterligare.

Det strukturella sparandet – alltså det finansiella sparandet justerat för konjunktur och engångseffekter – beräknas visa ett underskott på -0,4 procent av potentiell BNP i år. Det innebär en tydlig avvikelse från överskottsmålet. Även nästa år väntas ett underskott, om än mindre, vilket innebär att det inte finns något budgetutrymme för 2026 enligt prognosen.

Maastrichtskulden stiger i år när både staten och kommunsektorn går med underskott. Nästa år fortsätter skulden att öka i nivå, men sjunker som andel av BNP eftersom ekonomin växer snabbare. Skulden ligger dock fortsatt inom ramen för det så kallade skuldankaret.

Ekonomi

Utmaningar och risker

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) konstaterar att den globala ekonomin våren 2025 präglas av stor osäkerhet, där olika besked från USA har betydande påverkan. Denna osäkerhet påverkar kommunernas ekonomiska förutsättningar och sätter ramarna för rapportens analys.

Lågkonjunkturer har visat sig vara mer utdragen än tidigare prognoser antytt. Samtidigt ser SKR vissa tecken på förbättring inom kommunsektorn. De senaste årens höga inflation har dock lett till en real urholkning av skatteunderlaget, vilket påverkar kommunernas ekonomi negativt.

Kommunerna står inför omfattande investeringsbehov – både i form av nybyggnation och reinvesteringar, exempelvis i vatten- och avloppssystem. Dessa kostnader är betydande och riskerar att slå särskilt hårt mot mindre kommuner med begränsade resurser.

Demografiska förändringar innebär att antalet barn minskar, vilket minskar trycket på förskola och skola. Samtidigt ökar andelen äldre, vilket ställer nya krav på äldreomsorgen. SKR har därför gjort fördjupade analyser av äldreomsorgsbehovet under de kommande tio åren och presenterar tre scenarier för hemtjänst och särskilt boende fram till 2033 – ett verktyg som varje kommun kan använda för att analysera sina framtida behov.

SKR betonar att kommunerna nu genomför nödvändiga omställningar, men att arbetet behöver fortsätta och på många håll intensifieras. Investeringsbehoven måste prioriteras samtidigt som den långsiktiga finansiella stabiliteten säkras. Staten har en viktig roll i att stötta utvecklingen, bland annat genom värdesäkrade statsbidrag, minskad detaljstyrning och gemensam finansiering av investeringar.

Ny/förändrad lagstiftning och/eller aktuell utredning

Avisering om ändringar av utjämningsystemet

Regeringen uppger att man under 2026 har för avsikt att föreslå ändringar av utjämningsystemet, ”bl.a. avseende uppdateringar av kompensation för gles bebyggelsestruktur och svagt befolkningsunderlag”.

Utjämningskommittén, SOU 2024:50, lämnade förslag på förändringar av alla delar av utjämningsystemet, men formuleringarna i

Budgetpropositionen för 2026 antyder således att förslagen endast kommer att beröra delar av kommunernas och regionernas

kostnadsutjämnning. Om regeringen väljer att gå fram med utredningens förslag beträffande nya beräkningar för merkostnader på grund av gleshet kommer det ändå att innebära relativt stora omfördelningseffekter.

Ekonomi (forts.)

Nyckeltal - ekonomi

Nyckeltal	Riket	Liknande kommuner, övergripande, Olofström, 2024
Nettoinvesteringar, totalt kommun, kr/inv	–	–
Resultat före extraordinära poster kommunen, kr/inv		
Resultat före extraordinära poster kommunkoncern, kr/inv		
Självfinansieringsgrad för kommunens investeringar, andel (%)		

Kommentarer

2024 redovisade Olofströms kommun ett sämre resultat än riket och liknande kommuner, övergripande, avseende resultat före extraordinära poster kommunen (kr/inv) och självfinansieringsgrad för kommunens investeringar, andel (%).

Kommunen redovisade däremot ett bättre resultat än liknande kommuner, övergripande, avseende resultat före extraordinära poster kommunkoncern (kr/inv).

Grön markering innebär att kommunens resultat är bättre än jämförelsegruppen, gul markering att kommuners resultat är sämre än jämförelsegruppen.

Liknande kommuner övergripande = Bromölla, Hallstahammar, Lindesberg, Mönsterås, Nora, Vårgårda, Älvkarleby.

Ekonomi (forts.)

Nyckeltal - ekonomi

Nyckeltal	Riket	Liknande kommuner, övergripande, Olofström, 2024
Soliditet inkl pensionsåtag. kommun, (%)		
Soliditet inkl pensionsåtag. kommunkoncern, (%)		
Verksamhetens nettokostnader enligt resultaträkningen kommun, kr/inv		

Kommentarer

Olofströms kommun redovisade 2024 ett bättre resultat än jämförelsegrupperna avseende verksamhetens nettokostnader enligt resultaträkningen kommun (kr/inv). Avseende soliditet inkl pensionsåtag kommun (%), redovisade kommunen 2024 ett sämre resultat än jämförelsegrupperna.

Grön markering innebär att kommunens resultat är bättre än jämförelsegruppen, gul markering att kommuners resultat är sämre än jämförelsegruppen.

Liknande kommuner övergripande = Bromölla, Hallstahammar, Lindesberg, Mönsterås, Nora, Vångårda, Älvkarleby.

Ekonomi (forts.)

Nyckeltal - ekonomi

Nyckeltal	Riket	Liknande kommuner, övergripande, Olofström, 2024
Årets resultat som andel av skatt & generella statsbidrag kommun, (%)		
Kassalikviditet kommunen, (%)		
Kassalikviditet kommunkoncern, (%)		

Kommentarer

Avseende kassalikviditet kommunen & kommunkoncern (%), redovisade Olofströms kommun 2024 ett sämre resultat än både riket och liknande kommuner, övergripande. Kommunen redovisade även ett sämre resultat än jämförelsegrupperna avseende årets resultat som andel av skatt & generella statsbidrag kommun (%).

Grön markering innebär att kommunens resultat är bättre än jämförelsegruppen, gul markering att kommuners resultat är sämre än jämförelsegruppen.
Liknande kommuner övergripande = Bromölla, Hallstahammar, Lindesberg, Mönsterås, Nora, Vångårda, Älvkarleby.

Ekonomi (forts.)

Sammanfattande riskområden

Generella risker

1. Målstyrning och budgetprocess

Det finns en risk att verksamhetsmål och uppdrag som beslutas av fullmäktige inte är i linje med de finansiella målen. Om målen upplevs som orealistiska i förhållande till ekonomin riskerar de att förlora sin styrande funktion och legitimitet. Därför är det avgörande att det finns en tydlig koppling – en "röd tråd" – mellan budgetberedning, fullmäktiges beslut och nämndernas verksamhetsplaner. Målen måste vara mätbara och möjliga att följa upp för att säkerställa ansvarstagande och intern kontroll.

2. Uppföljning och handlingsplaner

Ett svagt ekonomiskt läge i kombination med brister i ekonomistyrningen ökar risken att budgeten inte hålls. Om uppföljning saknas eller prognoser är otillförlitliga kan avvikelser förbli oupptäckta. Därför krävs realistiska budgetar, regelbunden uppföljning och tydliga handlingsplaner vid risk för underskott – samt att dessa planer följs upp för att ge önskad effekt.

3. Långsiktig finansiell planering

Om kommunen saknar en robust långsiktig finansiell plan ökar risken för att oväntade förändringar – både i omvärlden och i egna åtaganden – får stora ekonomiska konsekvenser. Detta är särskilt kritiskt när större investeringar eller demografiska förändringar väntar.

För att minska risken bör den långsiktiga planen omfatta budget för resultaträkning, balansräkning och likviditet.

4. Ökat ansvar för kommunerna

Kommunerna står inför ett flertal kostnadsdrivande förändringar 2026. Dessa inkluderar:

- **Omställning till ny socialtjänstlag**
- **Utbyggnad av civilt försvar och krisberedskap**
- **Demografiska förändringar**
- **Klimatomställning och energieffektivisering**
- **Skärpta krav på målstyrning och ekonomisk planering**
- **Kommunerna måste tydligare definiera och följa upp mål för god ekonomisk hushållning.**
- **Kräver utveckling av styrsystem, uppföljningsmetoder och intern kontroll.**

Kommuner har en frivillig men viktig roll när stora företag etablerar sig eller expanderar. Utan deras arbete och investeringar i till exempel utbildning, samhällsplanering, infrastruktur och bostäder riskerar företagsinvesteringar att utebli. Ett flertal kommuner med negativ befolkningsprognos har valt att investera för att attrahera företag, och på så sätt vända befolkningstrenden.

Samtidigt medför stora företagsinvesteringar utmaningar. Kommuner behöver ofta investera innan de vet om det kommer att flytta in ny arbetskraft till kommunen. Kommunens kostnader uppstår tidigt medan intäkterna är osäkra och ligger längre fram i tiden.

Redovisning

Utmaningar och risker

Inköp och leverantörsbetalningar

En viktig del i kommunens/regionens är tillräcklig intern kontroll i kommunens redovisning, system och rutiner avseende inköp och leverantörsutbetalningar. Det föreligger risk för såväl oegentligheter som förtroendeskada till följd av brister i hanteringen.

Löne- och pensionshantering, inkl. skatter och avgifter

Kostnader för löner, pensioner och andra personalrelaterade kostnader är en betydande del av en kommuns och regions totala kostnader. Att lönehanteringen är korrekt och att det finns en tillräcklig intern kontroll i löneutbetalningsprocessen är därför väsentlig. Redovisning av löner och pensionsavtal är dessutom komplexa vilket ställer höga krav på såväl rutiner och processer som den interna förståelsen.

Investeringsprocessen

Kommuners och regionernas möjlighet till styrning av investeringsverksamheten bygger på en väl fungerande investeringsprocess med tydliga riktlinjer, uppföljningar och kontroller.

Intäktsrutiner (fakturerings/statsbidrag)

En viktig del i kommunens/regionens interna kontroll utgörs av att säkerställa att de underlag som ligger till grund för intäkterna är korrekta och fullständiga och att intäkterna blir korrekt periodiserade. En kommun/region har utöver skatteintäkter många andra och dessutom ofta komplexa intäktsströmmar; riktade statsbidrag som ofta baseras på uppgifter som lämnas av kommunen samt fakturerings av utförda tjänster där underlag i allt väsentligt skapas internt.

Ny/förändrad lagstiftning och/eller aktuell utredning

Standard för kommunal räkenskapsrevision, som infördes 2023, har utvecklats av FAR, SKR och Skyrev. Den ska skapa enhetlig praxis och höja kvaliteten och förutsägbarheten i kommunal revision. Under 2024 har en arbetsgrupp utvärderat det första året och föreslagit uppdateringar som nu godkänts av en styrgrupp för införande 2025.

Viktiga ändringar 2025:

- **Drift- och investeringsredovisning:** Tidigare tillämpning av ISA 501 ersätts med en särskild instruktion för att tydliggöra granskningskriterier.
- **Sakkunnigt biträdes yttrande:** Delar med kommunal särart samlas i ett gemensamt avsnitt i rapporteringen till förtroendevalda revisorer.
- **Sammanställda räkenskaper:** Fler exempel på granskningsåtgärder har lagts till. Termen "konsoliderats" ersätts med "upprättats".
- **Yttrande om årsredovisning och delårsrapport:** En ny hänvisning har införts till den version som avgivits av kommunstyrelsen.
- **Annan skriftlig rapportering:** Det har tydliggjorts att sakkunnigt biträde ska lämna sådan rapportering, även om formen inte regleras av standarden.
- **Förvaltningsberättelse:** Instruktionen har omarbetats för att följa samma struktur som övriga granskningsinstruktioner.

Framtida utveckling

Standardens vidareutveckling kommer fortsatt ske gemensamt mellan FAR, SKR och Skyrev. Faktorer som kan påverka framtida ändringar är bland annat uppdateringar i internationella revisionsstandards (ISA) och förändringar i kommunalt regelverk.

Redovisning (forts.)

Sammanfattande riskområden

Generella risker

Inköp och leverantörsbetalningar

Att ha väl fungerande rutiner och system är således viktigt för att upprätthålla en säker hantering av inköp, leverantörsfakturor och betalningar relaterade till dessa. Här finns även en koppling till upphandlingslagstiftning och uppföljning av avtal.

Löne- och pensionshantering, inkl. skatter och avgifter

En väl fungerande administration och god intern kontroll är högst väsentlig för att säkerställa korrekt lönehantering samt redovisning av löner och pensioner. Brister i hanteringen medför risk för bland annat felaktiga löneutbetalningar.

Investeringsprocessen

Riktiga och välgrundade beslut är viktigt då de investeringar som görs idag kommer påverka kommunens/regionens ekonomi under lång tid. Risk finns för felprioriteringar när politisk fastställda investeringsplaner inte fullt genomförs. Risk finns även för kostsamma investeringsbeslut om dessa inte är grundade på korrekta underlag.

Intäktsrutiner (fakturerings/statsbidrag)

Bristande underlag kan leda till felaktiga intäkter och en bristande finansiering av kommunens/regionens verksamheter.

Även brister i rutiner för fakturering av kommunala avgifter kan leda till förtroendeskada, även om det vanligtvis inte leder till väsentliga fel i årsredovisningen.

Pedagogisk verksamhet

Utmaningar och risker

Läsning i grundskolan

För att eleverna ska kunna tillgodogöra sig innehållet i texter av olika slag är det av stor betydelse att de uppnår kraven för godkänd läsförståelse. Närmare tio procent av eleverna i årskurs 9 gör inte det. Huvudmannen är ytterst ansvarig för att utbildningen bedrivs enligt lag och förordning bland annat så att det vid varje skolenhet finnas skolbibliotek med adekvat utbildad personal ska främja elevernas läsande. Garanti för tidiga stödinsatser i lågstadiet ska säkerställas liksom särskilt stöd om extra anpassningar inte visar sig vara tillräckliga.

Säkerhet i förskola, skola och fritidshem

Arbetsmiljön i förskolan och skolan ska vara god och präglas av trygghet. Våldsdåd vid skolenheter sker runt om i världen så också i Sverige. Det är enheternas huvudmän som ytterst är ansvariga för barnens och elevernas trygghet och säkerhet under tiden i förskolan och skolan. De gör de bland genom att säkerställa resurser efter behov samt uppföljning och kontroll av att verksamheten bedrivs enligt lag och förordning, till exempel enligt den nya regleringen av säkerhetsarbete i brottsförebyggande syfte. Brister i detta arbete kan på betydande konsekvenser.

Flickors skolresultat sjunker

Flickors kunskapsresultat har försämrats de senaste åren. Skillnaderna i skolresultat mellan könen har minskat och i årskurs 9 har skillnaden aldrig varit så liten som nu. Skolverkets statistik visar att det framför allt är bland flickor med svensk bakgrund som resultaten har försämrats. Flickor trivs sämre i skolan än pojkar och känner stress inför skolarbetet. Det är viktigt att huvudmannen uppmärksammar skillnader mellan könen i det systematiska kvalitetsarbetet och vid insatser.

Vuxenutbildning

Skolinspektionen har under de senaste åren identifierat brister i den kommunala vuxenutbildningen. I Årsrapport 2024 skriver Skolinspektionen att "huvudmäns svaga styrning och kontroll kan medföra risker för utbildningens genomförande och kvalitet". Kommunen avgör hur vuxenutbildning ska bedrivas, i egen regi, på entreprenad eller både ock. Oavsett vilket är det kommunen som är ansvarig för att verksamheten uppfyller lagens krav. Kommunen ska som huvudman bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete. Om huvudmannen inte gör det riskerar vuxna studerande att få en bristfällig utbildning med lite undervisningstid, litet lärarstöd och kanske till en hög kostnad.

Pedagogisk verksamhet

Ny/förändrad lagstiftning och/eller aktuell utredning

Skolbibliotek (2 kap. 24 a – d §§ Skoll)

Eleverna i förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan ska ha tillgång till skolbibliotek på den egna skolenheten. Om det finns särskilda skäl, t.ex. att skolenheten har få elever och enheten ligger i närhet av annat folk- eller skolbibliotek kan undantag medges. Det gäller dock inte större skolenheter även om enheten ligger i direkt närhet till annat bibliotek. Skolbiblioteken ska också vara bemannande i första hand med personal som har examen inom biblioteks- och informationsvetenskap.

Säkerhetsarbete i brottsförebyggande syfte (6 a kap. Skoll)

Vid varje skolenhet ska det finnas en beredskapsplan med åtgärder att vidta vid allvarlig våldssituation eller hot om densamma. Det ska också bedrivas ett löpande arbete för att säkerställa en beredskap att hantera allvarliga situation. Åtgärder ska vidtas för att förhindra tillträde för obehöriga vid förskole- och skolenheter.

Personal, i vissa fall efter beslut av rektor, får undersöka elevers väskor och andra föremål om det finns risk för ordningsstörningar, kränkningar, brott eller för att upprätthålla säkerheten.

Om det kan misstänkas att ett brott har begåtts av någon som är elev ska rektorn anmäla brottet till Polismyndigheten om inte övervägande skäl talar emot det.

Den nya regleringen gäller för hela skolväsendet.

Pedagogisk verksamhet (forts.)

Nyckeltal - förskola

Nyckeltal	Riket	Liknande kommuner förskola, Olofström, 2024	Liknande kommuner, övergripande, Olofström, 2024
Barn 1-5 år inskrivna i förskola, andel (%)			
Förskollärartäthet, antal barn/lärare med förskollärarlegitimation, lägeskommun			
Heltidstjänster i förskolan med förskollärarexamen, lägeskommun, andel (%)			

Kommentarer

Olofströms kommun redovisade 2024 ett bättre resultat än jämförelsegrupperna i majoriteten av nyckeltalen avseende förskola. Det som avviker är att liknande kommuner, övergripande, redovisade ett bättre resultat avseende förskollärartäthet (antal barn/lärare). Det skiljer dock inte mycket mellan kommunens värde (9,70) och liknande kommuner (9,66).

Grön markering innebär att kommunens resultat är bättre än jämförelsegruppen, gul markering att kommuners resultat är sämre än jämförelsegruppen.

Liknande kommuner övergripande = Bromölla, Hallstahammar, Lindesberg, Mönsterås, Nora, Vångårda, Älvkarleby.

Liknande kommuner förskola = Hagfors, Leksand, Ljusdal, Strömsund, Sölvesborg, Åmål, Öckerö.

Pedagogisk verksamhet (forts.)

Nyckeltal - förskola

Nyckeltal	Riket	Liknande kommuner förskola, Olofström, 2024	Liknande kommuner, övergripande, Olofström, 2024
Kostnad förskola, kr/inskrivet barn			
Nettokostnadsavvikelse förskola inkl. öppen förskola, (%)	–		

Kommentarer

Olofströms kommun redovisade lägre kostnader 2024 än jämförelsegrupperna avseende kostnad förskola (kr/inskrivet barn) och nettokostnadsavvikelse förskola inkl. öppen förskola (%).

Grön markering innebär att kommunens resultat är bättre än jämförelsegruppen, gul markering att kommuners resultat är sämre än jämförelsegruppen.

Liknande kommuner övergripande = Bromölla, Hallstahammar, Lindesberg, Mönsterås, Nora, Vårgårda, Älvkarleby.

Liknande kommuner förskola = Hagfors, Leksand, Ljusdal, Strömsund, Sölvesborg, Åmål, Öckerö.

Pedagogisk verksamhet (forts.)

Nyckeltal - grundskola

Nyckeltal	Riket	Liknande kommuner grundskola, Olofström, 2024	Liknande kommuner, övergripande, Olofström, 2024
Elever i grundskola F-9, kommunal skola i kommunen, hemkommun, andel (%)	–	–	–
Elever i åk 9 som uppnått betygskriterierna i alla ämnen (exkl. nyinvandrade och okänd bakgrund), kommunala skolor, andel (%)			
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%)			

Kommentarer

Olofströms kommun redovisade 2024 ett bättre resultat än jämförelsegrupperna avseende andel (%) elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor. Kommunen redovisade även ett bättre resultat än liknande kommuner, grundskola, och liknande kommuner, övergripande, avseende andel (%) elever i grundskola F-9, kommunal skola.

Grön markering innebär att kommunens resultat är bättre än jämförelsegruppen, gul markering att kommuners resultat är sämre än jämförelsegruppen.

Liknande kommuner övergripande = Bromölla, Hallstahammar, Lindesberg, Mönsterås, Nora, Vårgårda, Älvkarleby.

Liknande kommuner grundskola = Askersund, Kramfors, Malung-Sälen, Säffle, Sölvesborg, Tjörn, Ånge.

Pedagogisk verksamhet (forts.)

Nyckeltal - grundskola

Nyckeltal	Riket	Liknande kommuner grundskola, Olofström, 2024	Liknande kommuner, övergripande, Olofström, 2024
Elever vars föräldrar har eftergymnasial utbildning, åk 1-9 i kommunal grundskola, andel (%)			
Kostnad för kommunal grundskola åk 1-9, kr/elev			
Lärare (heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet i grundskola åk 1-9, kommunala skolor, andel (%)			

Kommentarer

Olofströms kommun redovisade 2024 ett bättre resultat än jämförelsegrupperna avseende kostnad för kommunal grundskola åk 1-9 (kr/elev), samt andel (%) lärare med lärarlegitimation och behörighet i grundskola åk 1-9.

Kommunen redovisade däremot ett sämre resultat än jämförelsegrupperna avseende andel (%) elever vars föräldrar har eftergymnasial utbildning åk 1-9 i kommunal grundskola.

Grön markering innebär att kommunens resultat är bättre än jämförelsegruppen, gul markering att kommuners resultat är sämre än jämförelsegruppen.
Liknande kommuner övergripande = Bromölla, Hallstahammar, Lindesberg, Mönsterås, Nora, Vårgårda, Älvkarleby.
Liknande kommuner grundskola = Askersund, Kramfors, Malung-Sälen, Säffle, Sölvesborg, Tjörn, Ånge.

Pedagogisk verksamhet (forts.)

Nyckeltal - grundskola

Nyckeltal	Riket	Liknande kommuner grundskola, Olofström, 2024	Liknande kommuner, övergripande, Olofström, 2024
Nettokostnadsavvikelse grundskola F-9, (%)	–		
Nyinvandrade och elever med okänd bakgrund i kommunal grundskola åk. 1-9, andel (%)	–	–	–
Pedagogisk personal grundskola: Tycker du att extra anpassningar ges skyndsamt till de elever som riskerar att inte nå kunskapskraven? Andel som har svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del" (%)	–	–	–

Kommentarer

Olofströms kommun redovisade 2024 en lägre nettokostnadsavvikelse (grundskola F-9) än jämförelsegrupperna. Kommunen redovisade ett resultat på – 6,56 %, liknande kommuner, grundskola, 11,67 % och liknande kommuner, övergripande, 4,84 %.

Grön markering innebär att kommunens resultat är bättre än jämförelsegruppen, gul markering att kommuners resultat är sämre än jämförelsegruppen.

Liknande kommuner övergripande = Bromölla, Hallstahammar, Lindesberg, Mönsterås, Nora, Vårgårda, Älvkarleby.

Liknande kommuner grundskola = Askersund, Kramfors, Malung-Sälen, Säfteå, Sölvesborg, Tjörn, Ånge.

Pedagogisk verksamhet (forts.)

Nyckeltal - grundskola

Nyckeltal	Riket	Liknande kommuner grundskola, Olofström, 2024	Liknande kommuner, övergripande, Olofström, 2024
Pedagogisk personal grundskola: Tycker du att skolan ger stöd i enlighet med de behov som utredningar om särskilt stöd visar? Andel som har svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del" (%)	–		
Pedagogisk personal grundskola: Tycker du att skolan utreder behovet av särskilt stöd skyndsamt när extra anpassningar inte är tillräckliga? Andel som har svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del" (%)	–	–	–

Kommentarer

Avseende pedagogisk personal redovisade Olofströms kommun ett sämre resultat än jämförelsegrupperna, 2024. Andel (%) som tycker att skolan "helt och hållet" eller "till stor del" ger stöd i enlighet med de behov som utredningar om särskilt stöd visar i kommunen var 46,10 %. Liknande kommuner, övergripande, redovisade ett resultat på 58,97 % och liknande kommuner, övergripande, 53,98 %.

Grön markering innebär att kommunens resultat är bättre än jämförelsegruppen, gul markering att kommuners resultat är sämre än jämförelsegruppen.

Liknande kommuner övergripande = Bromölla, Hallstahammar, Lindesberg, Mönsterås, Nora, Vårgårda, Älvkarleby.

Liknande kommuner grundskola = Askersund, Kramfors, Malung-Sälen, Säffle, Sölvesborg, Tjörn, Ånge.

Pedagogisk verksamhet (forts.)

Nyckeltal - gymnasieskola

Nyckeltal	Riket	Liknande kommuner gymnasieskola, Olofström, 2024	Liknande kommuner, övergripande, Olofström, 2024
Gymnasieelever med examen inom 3 år, kommunala skolor, andel (%)			
Gymnasieelever med examen inom 3 år, kommunala skolor, andel (%), avvikelse från modellberäknat värde	—		
Gymnasieelever som uppnått grundläggande behörighet till universitet och högskola inom 3 år, kommunala skolor, andel (%)			

Kommentarer

Olofströms kommun redovisade 2024 ett bättre resultat än liknande kommuner, övergripande, avseende samtliga 3 nyckeltal. Kommunen redovisade däremot 2024 ett sämre resultat än riket i samtliga nyckeltal. I jämförelse med liknande kommuner, gymnasieskola, redovisade Olofströms kommun ett bättre resultat i 2 av nyckeltalen.

Grön markering innebär att kommunens resultat är bättre än jämförelsegruppen, gul markering att kommuners resultat är sämre än jämförelsegruppen.

Liknande kommuner övergripande = Bromölla, Hallstahammar, Lindesberg, Mönsterås, Nora, Vårgårda, Älvkarleby.

Liknande kommuner gymnasieskola = Orust, Osby, Smedjebacken, Strömstad, Tanum, Torsby, Vimmerby.

Pedagogisk verksamhet (forts.)

Nyckeltal - gymnasieskola

Nyckeltal	Riket	Liknande kommuner gymnasieskola, Olofström, 2024	Liknande kommuner, övergripande, Olofström, 2024
Gymnasieelever som övergått från IM till nationellt program, kommunala skolor, andel (%)			
Lärare (heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet i gymnasieskola, kommunala skolor, andel (%)			
Kostnad för kommunal gymnasieskola, kr/elev			

Kommentarer

Avseende nyckeltalen för andel (%) lärare med lärarlegitimation och behörighet i gymnasieskola, kommunala skolor, redovisade Olofströms kommun ett sämre resultat än jämförelsegrupperna. Olofströms kommun redovisade 2024 en lägre kostnad för kommunal gymnasieskola (kr/elev) i jämförelse med liknande kommuner gymnasieskola & övergripande. Avseende gymnasieelever som övergått från IM till nationellt program, så redovisade kommunen 2024 endast ett bättre resultat än liknande kommuner, gymnasieskola.

Grön markering innebär att kommunens resultat är bättre än jämförelsegruppen, gul markering att kommuners resultat är sämre än jämförelsegruppen.

Liknande kommuner övergripande = Bromölla, Hallstahammar, Lindesberg, Mönsterås, Nora, Vårgårda, Älvkarleby.

Liknande kommuner gymnasieskola = Orust, Osby, Smedjebacken, Strömstad, Tanum, Torsby, Vimmerby.

Pedagogisk verksamhet (forts.)

Nyckeltal - vuxenutbildning

Nyckeltal	Riket	Liknande kommuner, övergripande, Olofström, 2024
Kursdeltagare i kommunal vuxenutbildning, kommunal regi, andel (%)		

Kommentarer

Avseende nyckeltal för kursdeltagare i kommunal vuxenutbildning redovisade Olofströms kommun ett bättre resultat än båda jämförelsegrupperna, 2024.

Grön markering innebär att kommunens resultat är bättre än jämförelsegruppen, gul markering att kommuners resultat är sämre än jämförelsegruppen.
Liknande kommuner övergripande = Bromölla, Hallstahammar, Lindesberg, Mönsterås, Nora, Vårgårda, Älvkarleby.

Pedagogisk verksamhet (forts.)

Sammanfattande riskområden

Generella risker

- Det systematiska kvalitetsarbetet är av stor betydelse för att huvudmannen ska kunna säkerställa att goda förutsättningar för hög måluppfyllelse finns i verksamheten och för att identifiera eventuella brister och åtgärda desamma. Det kan till exempel gälla att finna förklaringar till könsskillnader i måluppfyllelsen. Om huvudmannens styrning brister riskerar verksamheten att bedrivas ineffektiv och med låg måluppfyllelse samt med brister som inte åtgärdas.
- Barn, elever och studerande utsätts för risker i förskole- och skolmiljön då obehöriga befinner sig på området.
- Elever i behov av särskilt stöd får inte det stöd som de behöver på grund av bristande resurser, bristande kompetens hos personalen eller avsaknad av ändamålsenliga lokaler. Förutsättningarna för eleverna att nå målen i skolan kan också försämrats om insatserna inte sätts in i tid.
- Ungdomar som inte går i gymnasieskolan eller avslutar gymnasieskolan utan examen kan i flera fall behöva ta del av individuella åtgärder med målet att återgå i studier. Om kommunens aktivitetsansvar för ungdomar brister ökar risken för att ungdomarnas intåg på arbetsmarknad skjuts fram till nackdel för individ och samhälle.
- Risk för försämrade skolresultat bland flickor.

Vård och omsorg

Utmaningar och risker

Demografisk utveckling kräver framförhållning

Den demografiska utvecklingen innebär att de äldres behov antas öka starkt i omfattning, främst fram till 2030. Även innehållet i de tjänster som tillhandahålls kan komma att förändras markant. Det finns en risk att planering och förberedelser för att möta framtida behov inte genomförs aktivt, t ex avseende finansiering, lokaler, kompetens, arbetssätt och välfärdsteknik.

Det finns en risk att behovsutvecklingen därmed inte utvecklas i takt med den demografiska förändringen, vilket innebär praktiska utmaningar samtidigt som det kan leda till att tilliten till välfärdssystemet urholkas. Som en del i att motverka detta krävs ett strategiskt och långsiktigt arbete där demografiska prognoser omsätts i konkreta åtgärder.

Förebyggande och tidiga insatser minskar glappet

En viktig del i att klara de framtida utmaningarna är ett ökat fokus på tidiga insatser, främjande och förebyggande stöd både på befolknings-, grupp- och individnivå. Ansvaret delas av många aktörer, inklusive den enskildes eget ansvar. Det finns en risk att arbetet inte sker i hållbara strukturer eller är systematiserat, samtidigt som relevanta perspektiv och behov hos olika grupper inte synliggörs i t. ex. samhällsplaneringen.

Ökad produktivitet och kvalitet kräver förändrade arbetssätt

Ledningen ansvarar för att säkerställa en effektiv verksamhet med säker och god kvalitet, som följer gällande regelverk. Med ett personcentrerat arbetssätt där insatserna utformas och samordnas utifrån individens behov kan resurserna användas bättre och räcka till fler.

Det finns en risk att styrningen inte tydliggör hur och vad som ska göras av vem och när, vilket också riskerar att leda till ineffektivt nyttjande av tillgängliga resurser. Otydlig styrning kan också medföra att uppföljning inte ger relevant information för att systematiskt analysera verksamheten, och därmed försämrar också verksamhetens förmåga att genomföra ett effektivt förbättringsarbete.

Ny/förändrad lagstiftning och/eller aktuell utredning

Ny socialtjänstlag (2025:400)

Den nya socialtjänstlagen trädde i kraft 1 juli 2025. För såväl äldreomsorgen som funktionshinderverksamhet innebär detta bland annat ett ökat fokus på förebyggande insatser, ökad tillgänglighet genom bland annat att fler insatser kan ges utan behovsprövning och en tydligare utgångspunkt i en helhetssyn på individens val, behov och förutsättningar liksom samordning mellan olika aktörer.

Stärkta insatser för äldre och för närstående

I lagrådsremiss föreslås att den som bor i särskilt boende för äldre ska erbjudas fast omsorgskontakt.

Vidare ska socialnämnden erbjuda en stödkontakt till den som vårdar eller stöder en närstående. Stödkontakten ska tillgodose behov av anpassad information och vägledning samt stöd med att planera åtgärder.

Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade ändras så att insatsen avlösarservice inte längre behöver utföras i hemmet.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juni 2026.

Vård och omsorg (forts.)

Nyckeltal – hemtjänst

Nyckeltal	Riket	Liknande kommuner äldreomsorg, Olofström, 2024	Liknande kommuner, övergripande, Olofström, 2024
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)			
Invånare 80+ med hemtjänst i ordinärt boende, andel (%)			
Kostnad hemtjänst äldreomsorg, kr/hemtjänsttagare			
Kostnad hemtjänst äldreomsorg, kr/inv 80+			

Kommentarer

Olofströms kommun redovisade ett bättre resultat än jämförelsegrupperna avseende kostnad hemtjänst äldreomsorg (kr/hemtjänsttagare). Kommunen redovisade däremot ett sämre resultat än jämförelsegrupperna avseende andel (%) invånare 80+ med hemtjänst i ordinärt boende.

Grön markering innebär att kommunens resultat är bättre än jämförelsegruppen, gul markering att kommuners resultat är sämre än jämförelsegruppen.

Liknande kommuner övergripande = Bromölla, Hallstahammar, Lindesberg, Mönsterås, Nora, Vårgårda, Älvkarleby.

Liknande kommuner äldreomsorg = Hultsfred, Kinda, Malung-Sälen, Mellerud, Nordanstig, Orust, Tanum.

Vård och omsorg (forts.)

Nyckeltal – särskilt boende

Nyckeltal	Riket	Liknande kommuner äldreomsorg, Olofström, 2024	Liknande kommuner, övergripande, Olofström, 2024
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)			
Invånare 80+ i särskilt boende, andel (%)	–	–	–
Kostnad särskilt boende äldreomsorg, kr/inv 80+			
Kostnad särskilt/annat boende äldreomsorg, kr/brukare			
Nettokostnadsavvikelse äldreomsorg, miljoner kronor	–		

Kommentarer

Olofströms kommun redovisade 2024 ett bättre resultat än jämförelsegrupperna i majoritet av nyckeltalen avseende särskilt boende. Kommunen redovisade dock ett sämre resultat än jämförelsegrupperna avseende till exempel nettokostnadsavvikelse äldreomsorg (miljoner kronor). Kommunen redovisade även ett sämre resultat än riket avseende kostnad särskilt/annat boende äldreomsorg (kr/brukare).

Grön markering innebär att kommunens resultat är bättre än jämförelsegruppen, gul markering att kommuners resultat är sämre än jämförelsegruppen.

Liknande kommuner övergripande = Bromölla, Hallstahammar, Lindesberg, Mönsterås, Nora, Vårgårda, Älvkarleby.

Liknande kommuner äldreomsorg = Hultsfred, Kinda, Malung-Sälen, Mellerud, Nordanstig, Orust, Tanum.

Vård och omsorg (forts.)

Nyckeltal – LSS

Nyckeltal	Riket	Liknande kommuner LSS, Olofström, 2024	Liknande kommuner, övergripande, Olofström, 2024
Brukarbedömning daglig verksamhet LSS - Brukaren trivs alltid på sin dagliga verksamhet, kommunal regi, andel (%)	–	–	–
Brukarbedömning gruppbostad LSS - Brukaren känner sig trygg med alla i personalen, kommunal regi, andel (%)	–	–	–
Invånare 0-64 år med insatser enl. LSS, andel (%)	–	–	–
Kostnad funktionsnedsättning LSS boende, kr/brukare			
Kostnad funktionsnedsättning LSS daglig verksamhet, kr/brukare			

Kommentarer

År 2024 redovisade Olofströms kommun ett sämre resultat än jämförelsegrupperna avseende kostnad funktionsnedsättning LSS boende (kr/brukare). Kommunen redovisade däremot en lägre kostnad än jämförelsegrupperna avseende kostnad funktionsnedsättning LSS daglig verksamhet (kr/brukare). Kommunens kostnad var 158 272,73 kr, rikets kostnad var 263 239,50 kr, liknande kommuner (LSS) 214 513,70 kr och liknande kommuner (övergripande) 197 684,80 kr.

Grön markering innebär att kommunens resultat är bättre än jämförelsegruppen, gul markering att kommuners resultat är sämre än jämförelsegruppen.

Liknande kommuner övergripande = Bromölla, Hallstahammar, Lindesberg, Mönsterås, Nora, Vårgårda, Älvkarleby.

Liknande kommuner LSS = Flen, Hagfors, Markaryd, Sunne, Tomelilla, Torsby, Vimmerby.

Vård och omsorg (forts.)

Nyckeltal – LSS

Nyckeltal	Riket	Liknande kommuner LSS, Olofström, 2024	Liknande kommuner, övergripande, Olofström, 2024
Kostnad personlig assistans enl. LSS/SFB minus ersättning från Försäkringskassan, kr/inv			
Nettokostnadsavvikelse LSS (%)	–		
Personer med boende enligt LSS, andel (%) av totalt antal personer med insatser enligt LSS			
Personer med daglig verksamhet, andel (%) av totalt antal personer med insatser enligt LSS (%)			

Kommentarer

Olofströms kommun redovisade 2024 ett sämre resultat i majoriteten av nyckeltalen avseende LSS. Kommunen redovisade däremot ett bättre resultat än jämförelsegruppen liknande kommuner, övergripande, avseende andel (%) personer med insatser enligt LSS som har daglig verksamhet.

Grön markering innebär att kommunens resultat är bättre än jämförelsegruppen, gul markering att kommuners resultat är sämre än jämförelsegruppen.

Liknande kommuner övergripande = Bromölla, Hallstahammar, Lindesberg, Mönsterås, Nora, Vårgårda, Älvkarleby.

Liknande kommuner LSS = Flen, Hagfors, Markaryd, Sunne, Tomelilla, Torsby, Vimmerby.

Vård och omsorg (forts.)

Sammanfattande riskområden

Generella risker

- Bristande planering och aktiva förberedelser för att kunna tillgodose framtida behov av äldreomsorg, t ex avseende förändrat tjänsteinnehåll och personalens kompetensbehov, liksom att säkerställa finansiering av investeringar i lokaler och välfärdsteknik.
- Det främjande och förebyggande arbetet bedrivs otillfredsställande genom att sakna systematik, tydliga vägval och vara projektbetonad, och ger liten eller begränsad effekt.
- Bristande följsamhet till gällande regelverk, bland annat beroende på svag kunskap och förståelse för ledningssystem inklusive uppföljning och återrapportering. Några specifika exempel på riskområden är fast omsorgskontakt, social dokumentation, ärendeuppföljning, läkemedelshantering, smittspridning, avvikelshantering, synpunkthantering.
- Brister i arbetet med kompetensförsörjning, till exempel avseende att behålla och utveckla chefer och medarbetare.

Socialtjänst

Utmaningar och risker

Social barn- och ungdomsvård

Socialtjänsten har ett ansvar att arbeta förebyggande och i samverkan med andra aktörer för att tidigt identifiera och stödja barn och unga i utsatta situationer. Unga rekryteras in i kriminalitet och allt yngre individer begår brott. Detta ställer höga krav på rättssäker handläggning och att personal har tillräcklig kompetens för att kunna möta behoven. Flera kommuner rapporterar utmaningar med kompetensförsörjning, vilket kan påverka rättssäkerheten negativt. Därtill utsätts medarbetare för otillåten påverkan, dvs påtryckningar vid bland annat myndighetsutövning.

Missbruks- och beroendevård

Den nya socialtjänstlagen ställer krav på att kommunens arbete inom missbruks- och beroendevården ska vara förebyggande och bygga på vetenskaplig grund. Enligt öppna jämförelser har 94% av kommunerna minst en manualbaserad insats däremot har endast 18% av kommunerna genomfört individbaserad systematisk uppföljning av stöd och insatsers resultat för de enskilda.

Socialpsykiatri

Kommuner är skyldiga att erbjuda stöd till personer med psykiska funktionsnedsättningar, men utformningen kan variera på grund av socialtjänstlagens karaktär som ramlag. Detta innebär att stödet till personer inom målgruppen kan variera mellan kommunerna.

Socialstyrelsens statistik för 2025 visar att endast 20 procent av kommunerna bedriver uppsökande verksamhet riktad mot målgruppen. Det motsvarar en minskning med 7 procentenheter jämfört med 2024, och hela 16 procentenheter sedan 2017. Även den öppna verksamheten har minskat i omfattning jämfört med tiden före pandemin.

Ny/förändrad lagstiftning och/eller aktuell utredning

Ny socialtjänstlag år 2025

Den nya socialtjänstlagen (2025:400) anger att socialtjänsten bland annat ska

- Främja jämlika och jämställda levnadsvillkor.
- Ha ett tydligare barnrättsperspektiv.
- Arbete förebyggande och vara lätt tillgänglig.
- Få möjlighet att ge insatser utan behovsprövning.

Lagen syftar till att ge socialtjänsten verktyg att jobba tidigt förebyggande och ge insatser på ett enklare sätt än idag.

Socialtjänst (forts.)

Nyckeltal – individ- och familjeomsorg

Nyckeltal	Riket	Liknande kommuner, övergripande, Olofström, 2024
Antal barn och unga 0-20 år som har varit placerade på HVB någon gång under året		
Antal barn och unga 0-20 år som har varit placerade på familjehem någon gång under året		
Ej återaktualiserade vuxna personer med försörjningsstöd ett år efter avslutat försörjningsstöd, andel (%) (-2024)	–	–

Kommentarer

Avseende antal barn och unga (0-20 år) som varit placerade på HVB eller familjehem under året, redovisade Olofströms kommun 2024 ett bättre resultat än riket men ett sämre resultat än liknande kommuner, övergripande.

Grön markering innebär att kommunens resultat är bättre än jämförelsegruppen, gul markering att kommuners resultat är sämre än jämförelsegruppen.

Liknande kommuner övergripande = Bromölla, Hallstahammar, Lindesberg, Mönsterås, Nora, Vårgårda, Älvkarleby.

Socialtjänst (forts.)

Nyckeltal – individ- och familjeomsorg

Nyckeltal	Riket	Liknande kommuner, övergripande, Olofström, 2024
Invånare som någon gång under året erhållit ekonomiskt bistånd, andel (%) av bef.		
Kostnad barn och ungdomsvård, kr/inv 0-20 år		
Kostnad ekonomiskt bistånd, kr/inv		
Kostnad öppna insatser barn och unga, kr/inv 0-20 år		

Kommentarer

Olofströms kommun redovisade 2024 ett bättre resultat än jämförelsegrupperna på samtliga nyckeltal. Det nyckeltal som sticker ut mest är kostnad öppna insatser barn och unga (kr/inv 0-20 år). Här redovisade kommunen 2024 ett värde på 1205,74 kr, riket ett värde på 3633,30 kr och liknande kommuner 3499,36 kr.

Grön markering innebär att kommunens resultat är bättre än jämförelsegruppen, gul markering att kommuners resultat är sämre än jämförelsegruppen.

Liknande kommuner övergripande = Bromölla, Hallstahammar, Lindesberg, Mönsterås, Nora, Vårgårda, Älvkarleby.

Socialtjänst (forts.)

Nyckeltal – individ- och familjeomsorg

Nyckeltal	Riket	Liknande kommuner, övergripande, Olofström, 2024
Kostnad öppna insatser vuxna missbrukare, kr/inv 21-64 år		
Nettokostnadsavvikelse individ- och familjeomsorg, (%)	–	
Nettokostnadsavvikelse individ- och familjeomsorg, miljoner kronor	–	
Vuxna biståndsmottagare (18+ år) med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%) av befolkningen		

Kommentarer

Olofströms kommun redovisade 2024 ett bättre resultat än jämförelsegrupperna på samtliga nyckeltal. Det nyckeltal som sticker ut mest är nettokostnadsavvikelse individ- och familjeomsorg (%). Här redovisade kommunen 2024 ett värde på – 28,81 % och liknande kommuner redovisade ett värde på 11,13 %.

Grön markering innebär att kommunens resultat är bättre än jämförelsegruppen, gul markering att kommuners resultat är sämre än jämförelsegruppen.

Liknande kommuner övergripande = Bromölla, Hallstahammar, Lindesberg, Mönsterås, Nora, Vårgårda, Älvkarleby.

Socialtjänst (forts.)

Sammanfattande riskområden

Generella risker

- Brister i rättssäkerheten av handläggning inom myndighetsutövningen och risk för otillåten påverkan inom densamma.
- Brister av tidiga och förebyggande insatser inom socialtjänsten
- Brister i samverkan mellan region och socialtjänst avseende barn och unga samt missbruk- och beroendevård.
- Risk för att personer med psykiska funktionsnedsättningar inte erbjuds tillräckligt stöd.

Arbetsmarknad

Utmaningar och risker

Kommunernas nettokostnader för arbetsmarknadsinsatser uppgick till cirka 6,7 miljarder kronor under 2024, medan kostnaderna för ekonomiskt bistånd låg på drygt 10,7 miljarder kronor. Trots att arbetsmarknadsinsatserna syftar till att minska behovet av bistånd, saknas i många fall en tydlig styrning, uppföljning och kontroll av insatsernas effektivitet. Detta innebär en risk för att betydande resurser används utan att önskad effekt uppnås.

Målgruppen för försörjningsstöd förändras då gruppen med arbetsmarknadspolitiska skäl minskar, medan andelen med sjukskrivning eller sociala skäl ökar. Detta kräver breddade insatser och samverkan med förutom Arbetsförmedlingen såväl Försäkringskassan som regionen. Om kommunen inte anpassar verksamheten efter dessa förändringar finns risk för att insatserna blir ineffektiva eller otillräckliga.

Andelen unga (under 29 år) med försörjningsstöd minskar, medan gruppen över 35 år, särskilt över 65 år, ökar. Utan regelbundna målgruppsanalyser riskerar ansvarig nämnd att fatta beslut på bristfälliga underlag, vilket kan påverka verksamhetens träffsäkerhet och kostnadseffektivitet.

Kommunerna har tagit ett aktivt ansvar för arbetsmarknadsfrågor trots att det övergripande ansvaret ligger på statlig nivå. Avsaknad av tydlig ambitionsnivå och politisk styrning innebär risk för att verksamheten saknar strategisk riktning och långsiktig måluppfyllelse.

Trots låg arbetslöshet har kostnaderna för arbetsmarknadsinsatser per invånare ökat sedan 2019, samtidigt som antalet deltagare minskat. Enligt SBU (2022) är effekten av insatser för personer med varaktigt försörjningsstöd ofta obefintlig eller försumbar. Utan ändamålsenlig uppföljning och utvärdering riskerar kommunen att fortsätta med insatser som inte ger avsedd effekt.

Förutom samverkan med Arbetsförmedlingen sker samverkan med näringslivet på många håll i landet. Detta mot bakgrund av att näringslivet spelar en avgörande roll för att ge möjligheter till arbete och praktik. Här är det av stor vikt att kommunernas samverkan utarbetas på ett lagenligt sätt. Vid samverkan med näringsliv och ytterligare insatser på arbetsmarknadsområdet ska tas i beaktande att kommuner tidigare utmanats av frågor kring osund konkurrens, subventionsbeslut, efterlevnad av kommunallagen samt behovet av genomtänkt uppföljning och utvärdering.

Ny/förändrad lagstiftning och/eller aktuell utredning

Ny socialtjänstlag år 2025

Den nya socialtjänstlagen (2025:400) innebär att tidigare krav på att den kompetenshöjande verksamheten som socialnämnderna får erbjuda skulle utformas med skälig hänsyn till individens önskemål har ersatts med att dessa ska vägas in i skälig utsträckning. Detta kan tolkas som att kommunens bedömningsutrymme har ökat, vilket ställer krav på tydliga riktlinjer, dokumentation och rättssäker tillämpning vid anvisning av arbetsmarknadsinsatser.

Aktivitetskrav

Regeringen har aviserat målet att införa ett aktivitetskrav för mottagare av försörjningsstöd 1 juli 2026. Aktivitetskravet innebär att kommunerna blir skyldiga att erbjuda aktiviteter som motsvarar individens arbetsförmåga och en skyldighet för individen att delta.

Arbetsmarknad (forts.)

Nyckeltal - arbetsmarknadsinsatser

Nyckeltal	Riket	Liknande kommuner, övergripande, Olofström, 2024
Deltagare i kommunala arbetsmarknadsåtgärder, antal	–	
Kostnad arbetsmarknadsåtgärder, kr/inv		
Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet, deltagare som börjat arbeta eller studera, andel (%)	–	

Kommentarer

Avseende arbetsmarknadsinsatser redovisade Olofströms kommun endast ett bättre resultat än liknande kommuner (övergripande) i antal deltagare i kommunala arbetsmarknadsåtgärder. Här redovisade kommunen ett värde på 68 stycken och liknande kommuner ett värde på 91 stycken.

Grön markering innebär att kommunens resultat är bättre än jämförelsegruppen, gul markering att kommuners resultat är sämre än jämförelsegruppen.

Liknande kommuner övergripande = Bromölla, Hallstahammar, Lindesberg, Mönsterås, Nora, Vårgårda, Älvkarleby.

Arbetsmarknad (forts.)

Sammanfattande riskområden

Generella risker

- Otillräcklig styrning och uppföljning av arbetsmarknadsinsatser
Risk för att stora resurser används utan att insatserna ger önskad effekt, vilket kan leda till ineffektiv verksamhet och ökade kostnader.
- Bristande målgruppsanalyser. Om förändringar i målgruppen inte följs upp systematiskt riskerar kommunen att erbjuda felaktiga eller ineffektiva insatser.
- Avsaknad av tydlig ambitionsnivå och strategisk styrning. Risk för att arbetsmarknadsverksamheten saknar långsiktig riktning, vilket kan påverka måluppfyllelse och ansvarsfördelning.
- Otillräcklig och oreglerad samverkan. Samverkan med Arbetsförmedlingen, region, försäkringskassa och näringslivet kräver tydlig struktur. Brister kan leda till ineffektiv användning av offentliga medel och/ eller exempelvis osund konkurrens.

Integration och migration

Utmaningar och risker

Antalet asylsökande fortsätter att minska. Sveriges attraktivitet som mottagarland minskar i takt med de politiska reformer som genomförts på migrationsområdet. Det innebär ett allt mindre tryck på de kommunala verksamheter som tar emot asylsökande och nyanlända med uppehållstillstånd. Allt större fokus riktas istället på arbetet att minska segregation och utanförskap.

Segregation

Även om segregationens negativa konsekvenser är störst i områden med socioekonomiska utmaningar, påverkas hela samhället. Kommunen är den enskilt viktigaste aktören i arbetet mot segregation och dess negativa konsekvenser. Kommunerna verkar inom de viktiga områdena bostad, utbildning, arbetsmarknad, demokrati och civilsamhälle samt brottslighet. Risken är att arbetet inte sker utifrån beprövad erfarenhet eller inte koordineras utifrån en gemensam strategi. Vidare är risken att insatser inte utvärderas avseende effekter.

Områden med högt utanförskap

En effekt av segregationen är framväxten av områden med högt utanförskap. I områden där utanförskapet är stort kan tillgången på samhällsservice vara begränsad och såväl näringslivet som civilsamhället kan ha svårt att verka. Omflyttningen är generellt sett hög och det innebär att socioekonomiskt starkare hushåll flyttar från området när de får möjlighet och ersätts av resurssvaga hushåll, däribland många utrikes födda.

Ny/förändrad lagstiftning och/eller aktuell utredning

En utredning pågår och ska redovisas i augusti 2026 om förbättrad integration och minskat utanförskap (Dir. 2025:68). Det handlar om att sammanställa kunskap om parallella samhällsstrukturer och analysera deras konsekvenser för integrationen och utanförskapet i det svenska samhället. Syftet är att tillhandahålla ett fördjupat kunskapsunderlag som kan bidra till regeringens arbete för att bekämpa parallella samhällsstrukturer, förbättra integrationen och minska utanförskapet i Sverige. Nedanstående punkter är i fokus.

- kartlägga och analysera förekomsten, omfattningen och utvecklingen av parallella samhällsstrukturer i Sverige,
- sammanställa kunskap om orsaker till parallella samhällsstrukturers uppkomst och fortlevnad,
- sammanställa metoder och erfarenheter av arbete med att bekämpa parallella samhällsstrukturer,
- analysera hur parallella samhällsstrukturer påverkar integrationen och utanförskapet i samhället, och
- identifiera viktiga områden för åtgärder, bedöma vilka områden och typer av åtgärder som är mest prioriterade och lämna förslag på hur arbetet mot parallella samhällsstrukturer kan stärkas

Integration och migration (forts.)

Sammanfattande riskområden

Generella risker

- Bristande styrning och uppföljning av kommunens arbete mot segregation och ökad integration.
- Ökad otrygghet i vissa bostadsområden, vilket påverkar både boende och kommunal personal.
- Begränsad tillgång till verktyg och metoder för att motverka parallella samhällsstrukturer, särskilt när de är kopplade till kriminalitet eller hedersnormer.

Samhällsbyggnad

Utmaningar och risker

Området samhällsbyggnad omfattar planering, utveckling, drift och underhåll av den fysiska miljön och infrastrukturen i samhället. Det inkluderar vatten- och avloppssystem, gator och vägar, kommunala och regionala fastigheter, bygg- och anläggningsprojekt, lokalförsörjningsprocesser, bygglovs- och detaljplaneprocesser samt teknisk försörjning såsom el och digital infrastruktur. Inom kommunal verksamhet är samhällsbyggnad avgörande för att skapa hållbara, funktionella och robusta miljöer för invånare och verksamheter. Området präglas av komplexa regelverk, höga investeringsnivåer och ett stort behov av samverkan mellan olika aktörer. Riskanalysen nedan belyser centrala utmaningar, regelförändringar, generella och specifika risker som kan påverka den kommunala verksamheten negativt.

Bland de mest framträdande utmaningarna återfinns:

- Förlängda ledtider i plan- och bygglovsprocesser, vilket fördyrar projekt och försvårar bostadsförsörjningen.
- Bristande samordning mellan olika förvaltningar och aktörer, särskilt vid större bygg- och anläggningsprojekt.
- Klimatförändringar och extremväder, som ställer ökade krav på robust VA-infrastruktur, dagvattenhantering och teknisk försörjning.
- Kompetensbrist inom tekniska yrken, vilket påverkar kvalitet och effektivitet i drift och underhåll av gator, vägar och fastigheter.
- Digitalisering och cybersäkerhet, där ökade krav på smarta system och säker datahantering innebär nya risker.

Ny/förändrad lagstiftning och aktuella utredningar

Samhällsbyggnadsområdet påverkas kontinuerligt av förändringar i lagstiftning, myndighetskrav och nationella utredningar. Dessa förändringar kan ha betydande konsekvenser för hur kommuner och regioner planerar, genomför och följer upp investeringar och verksamhet inom infrastruktur, byggande och teknisk försörjning. Nedan presenteras aktuella regeländringar och utredningar som är relevanta ur ett revisionellt perspektiv.

Utredning om alternativa former för statliga infrastrukturprojekt (2025)
Regeringen har tillsatt en utredning för att analysera nya sätt att organisera och genomföra statliga transportinfrastrukturprojekt, inklusive offentlig-privat samverkan (OPS). Även om fokus är statlig nivå, kan utredningen påverka kommunernas roll i samordning, genomförande och finansiering av lokala infrastruktursatsningar.

SOU 2025:98 – En bättre organisering av fastighetsbildningsverksamheten
Utredningen syftar till att förbättra förutsättningarna för en effektiv, enhetlig och rättssäker fastighetsbildning i hela landet. Den berör ansvarsfördelningen mellan statliga och kommunala lantmäterimyndigheter, samverkan mellan kommuner samt tillsyn och avgiftsreglering. Förslagen kan påverka kommunernas roll i planprocessen, särskilt vid detaljplanering och exploatering.

Förstudie om nationell fysisk planering
Föreslår struktur för hur staten kan samordna långsiktig mark- och vattenanvändning. Kan påverka kommunernas översiktsplanering och samverkan med statliga aktörer.

SOU 2024:97 – Mot en effektiv elektrifiering av transportsystemet
Analyserar åtgärder för att påskynda elektrifiering, vilket påverkar kommunal planering av laddinfrastruktur och elnät.

Samhällsbyggnad

Sammanfattande riskområden

Generella risker

Strategiska risker

- Bristande långsiktig planering – exempelvis otillräcklig översiktsplanering eller föråldrade detaljplaner.
- Politiska förändringar – ändrade prioriteringar eller beslut som påverkar projekt och investeringar.
- Otillräcklig samverkan – mellan kommunala förvaltningar, regioner och externa aktörer.

Juridiska risker

- Överklaganden och rättsprocesser – som kan fördröja eller stoppa projekt.
- Bristande dokumentation och transparens – vilket kan leda till rättsliga påföljder eller kritik från tillsynsmyndigheter.

Ekonomiska risker

- Kostnadsöverskridanden – särskilt i bygg- och anläggningsprojekt.
- Felaktiga kalkyler och underlag – som påverkar investeringsbeslut.
- Otillräcklig budgetstyrning och uppföljning – vilket kan leda till ineffektiv resursanvändning.

Operativa risker

- Bristande projektstyrning – från idé till genomförande.
- Kompetensbrist – inom tekniska områden, projektledning och upphandling.
- Otillräckliga resurser och rutiner för underhåll av fastigheter och infrastruktur samt tillsyn och kontroll – t.ex. bygglov och miljötillsyn.

Tekniska och miljömässiga risker

- Klimatförändringar och extremväder – påverkar både planering och drift.
- Bristande hållbarhetskrav – i upphandlingar och projektgenomförande.

Kultur och fritid

Utmaningar och risker

Bidragfus

Välfärdsbrott innebär utmaningar för vårt demokratiska system och flera undersökningar visar att det ökar i omfattning och drabbar kommuner, regioner och statliga myndigheter. Fusk med bidrag beskrivs ofta som särskilt svårt att upptäcka eftersom en och samma förening kan beviljas stöd från flera håll. Dels kan olika nämnder inom samma kommun bevilja ekonomiskt stöd, dels kan medel betalas ut av regioner och andra myndigheter och studieförbund. Brottsförebyggande rådet (Brå) konstaterar att kontrollerna försvåras av begränsade möjligheter till insyn i föreningar, jämfört med företag.

I SKR:s rapport Välfärdsbrott och otillåten påverkan (2021) framgår att det finns behov av att göra mer omfattande bakgrundskontroller av personer, företag och föreningar. Samtidigt uppger de tjänstepersoner som intervjuats inom ramen för projektet att det finns en osäkerhet kring vilka kontroller som får lov att göras och hur den informationen i så fall ska användas.

Förvaltning av offentlig konst

Den offentliga konsten på gator, torg och i offentliga byggnader har skapats mycket tack vare införandet av "enprocentsregeln". Den innebär att varje region och kommun kan fatta beslut om att arbeta efter principen att avsätta en procent av investeringsbudgeten för ny-, om- och tillbyggnad av offentliga lokaler, till konstnärlig gestaltning.

Kommuner och regioner brottas ibland med begränsade personalresurser när det gäller konstverksamhet.

Bibliotek

Kommunerna har enligt bibliotekslagen (2013:801) ansvar för såväl folkbibliotek som skolbibliotek. Kommunen ska ha ett folkbibliotek, anta biblioteksplaner för sin verksamhet och ägna särskild uppmärksamhet till vissa prioriterade grupper.

Vad gäller skolbibliotek har även skollagen skärpts, se tidigare avsnitt om pedagogisk verksamhet.

Kultur och fritid (forts.)

Sammanfattande riskområden

Generella risker

- Brister i kontroll inom bidragsgivning.
- Avsaknad av likvärdig tillgång till biblioteksverksamhet (utifrån exempelvis geografi, språk, funktionsvariation)
- Bristande registrering, inventering och förvaltning av offentlig konst.

HR, övergripande personalfrågor

Utmaningar och risker

Kompetensförsörjning

Kompetensförsörjning är en av de mest kritiska och komplexa utmaningarna för kommuner och regioner i Sverige. Befolkningen blir äldre, särskilt gruppen 85+, samtidigt minskar andelen personer i arbetsför ålder vilket leder till arbetskraftsbrist. Behovet av välfärd ökar i takt med att andelen äldre i befolkningen blir större. Samtidigt är det hård konkurrens om arbetskraften och privata arbetsgivare erbjuder ofta bättre löner och förmåner. Bristen på arbetskraft gör att arbetsgivarnas förmåga att ta tillvara och utveckla kompetensen hos befintlig personal samt utveckla nya arbetssätt kommer att vara avgörande för att klara kompetensförsörjningen på sikt.

Många erfarna medarbetare inom kommuner och regioner går i pension inom kort vilket riskerar att skapa kompetensluckor liksom svårigheter att överföra kunskap till yngre generationer. Nya teknologier förändrar arbetsuppgifter och kräver nya kompetenser vilket ställer krav på ett fungerande arbete med kompetensutveckling och omställning.

Om arbetsgivaren inte har strategier för hur kompetensutveckling ska genomföras och finansieras finns risk för att fokus läggs på kortsiktiga lösningar snarare än systemförändringar. Kommuner och regioner med svag ekonomi har sämre möjligheter att investera i tillräcklig kompetensutveckling.

Arbetsmiljö

Ett fungerande arbetsmiljöarbete kommer sannolikt vara en avgörande faktor för att klara kompetensförsörjningen på sikt då bristande arbetsmiljö riskerar att påverka möjligheterna att såväl behålla som rekrytera medarbetare. Arbetsmiljölagen samt tillhörande föreskrifter ställer stora krav på arbetsgivaren när det gäller ansvaret för arbetsmiljön. Om inte arbetsmiljöarbetet bedrivs på ett systematiskt sätt finns risk för att det uppstår ohälsa och sjukdom hos medarbetarna som är orsakat av arbetet. Brister i arbetsmiljön kan även få stora ekonomiska konsekvenser såsom kostnader för sjukfrånvaro och rehabilitering och produktionsbortfall.

Systematiskt arbetsmiljöarbete i vardagen är vidare en av åtta identifierade friskfaktorer. Friskfaktorer är de förutsättningar som gör att medarbetare mår bra och presterar på arbetet. Forskning visar att arbetsplatser med låg sjukfrånvaro ofta har väl utvecklade friskfaktorer. Att arbeta med friskfaktorer är också utvecklande för verksamheten och arbetsplatser som arbetar systematiskt och långsiktigt med det förbättrar arbetsmiljön och minskar sjukfrånvaron.

Lönebildning

SKR och Sobona tecknar centrala löneavtal för kommuner, regioner och kommunala bolag. Lönebildningen sker lokalt och ska vara individuell och differentierad. Det innebär att det inte finns några garantier om löneökning till individen, utan att lönen varierar beroende på medarbetarens måluppfyllelse och resultat. Det är chefen som motiverar grunderna för lönen i dialog med medarbetaren.

En förutsättning för en välfungerande individuell lönesättning är att arbetsgivaren har långsiktiga lönepolitiska riktlinjer som också är kända och diskuterade med medarbetarna i organisationen. Detta ställer även krav på att chefer på alla nivåer har kunskap om lönebildningsprocessen.

HR, övergripande personalfrågor

Ny/förändrad lagstiftning och/eller aktuell utredning

Stärkt skydd för vissa förtroendevalda (4 kap 18 a § KL)

Från och med den 1 juli 2025 gäller stärkt skydd för vissa förtroendevalda. Genom en ändring av kommunallagen införs en skyldighet för kommuner och regioner att förebygga att en förtroendevald utsätts för ohälsa eller olycksfall till följd av hot och våld. Det gäller personer som fullgör ett förtroendeuppdrag på heltid eller betydande del av heltid, bland annat kommunal- och regionråd. En utgångspunkt ska vara att allt sådant som kan leda till ohälsa eller olycksfall ska ändras eller ersättas så att risken för ohälsa eller olycksfall undanröjs. Kommuner och regioner ska förvissa sig om att en sådan förtroendevald har den utbildning som behövs och vet vad han eller hon behöver göra för att undgå riskerna för hot och våld.

Lönetransparensdirektivet (EU 2023/970)

Direktivet, som ska vara genomfört senast 7 juni 2026, stärker principen om lika lön för lika eller likvärdigt arbete genom ökad insyn och skärpta regler mot lönediskriminering. Huvudpunkter:

- Information vid rekrytering: Arbetsgivare ska informera om ingångslön eller löneintervall samt relevanta kollektivavtal innan löneförhandling.
- Förbud: Arbetsgivare får inte fråga om tidigare lön.
- Lönekartläggning: Fördjupad analys av löneutveckling, särskilt vid föräldraledighet.
- Rapportering: Arbetsgivare med minst 100 anställda ska regelbundet rapportera löneskillnader till DO. Uppgifter offentliggörs och skickas till EU-kommissionen.
- Åtgärdsplan: Vid löneskillnader på ≥ 5 % ska arbetsgivaren redogöra för sakliga skäl eller åtgärder. Underlåten rapportering medför sanktionsavgift.

SKR:s personalprognos 2023-2033

I SKR:s personalprognos 2023–2033 beskrivs hur demografin påverkar behovet av anställda och strategier lyfts för att klara kompetensförsörjningen. Ökningen av sysselsatta kommande tio år räcker inte för att täcka de växande behoven i välfärden. SKR:s personalprognos visar att behovet av anställda i äldreomsorgen till följd av demografin kommer att öka med cirka 66 000 personer fram till 2033, om inget förändras.

Behovet av anställda i välfärden kan dock bli mindre än vad prognosen antar. SKR:s personalprognos visar att om:

- den tredjedel av anställda i äldreomsorgen som arbetar deltid skulle öka sin arbetstid med tre timmar skulle behovet minska med mer än 8 000 personer fram till 2033.
- pensionsåldern skjuts upp från dagens 64 år till 66 år skulle det minska behovet av rekryteringar till följd av pensionsavgångar med över 15 000 personer inom äldreården.

Framtidens kompetens

I SKR-rapporten "Framtidens kompetens" som publicerades i juni 2025 undersöks hur synen på karriär har förändrats och varför det är viktigt för arbetsgivare att skapa en mångfald av karriärvägar. Rapporten syftar till att öka kunskapen om dagens utvecklings- och karriärmöjligheter inom välfärden genom fakta och exempel. Rapporten syftar till att inspirera kommuner och regioner att fortsätta skapa och synliggöra de utvecklings- och karriärmöjligheter som finns.

HR, övergripande personalfrågor

En jämställd arbetsgivarpolitik - ett program i nio punkter

I SKR-rapporten "En jämställd arbetsgivarpolitik" som publicerades i juni 2025 redovisas det arbetsgivarpolitiska jämställdhetsprogram om nio punkter som SKR:s politiska ledning har fastställt. Syftet med programmet är att ge ett konkret stöd till kommuner och regioner i deras arbete med att bli jämställda arbetsgivare och bidra till ett jämställt arbetsliv mellan kvinnor och män.

HR, övergripande personalfrågor (forts.)

Nyckeltal – personal

Nyckeltal	Riket	Liknande kommuner, övergripande, Olofström, 2024
Avgångna tillsvidareanställda under året, kommun, andel (%)		
Medarbetarengagemang (HME) totalt kommunen - Totalindex	–	–
Sjukfrånvaro totalt bland anställda, kommun, andel (%)	–	

Kommentarer

- Avseende andel (%) avgångna tillsvidareanställda under året redovisade kommunen ett bättre resultat än riket men ett sämre resultat än liknande kommuner, övergripande.
- Avseende andel (%) sjukfrånvaro bland anställda, redovisade kommunen ett bättre resultat än liknande kommuner, övergripande.

Grön markering innebär att kommunens resultat är bättre än jämförelsegruppen, gul markering att kommuners resultat är sämre än jämförelsegruppen.

Liknande kommuner övergripande = Bromölla, Hallstahammar, Lindesberg, Mönsterås, Nora, Vårgårda, Älvkarleby.

HR, övergripande personalfrågor (forts.)

Sammanfattande riskområden

Generella risker

- Välfärdens kompetensutmaning ställer höga krav på att kommuner och regioner bedriver ett strategiskt och systematiskt arbete med kompetensförsörjning.
- Hård konkurrens om tillgänglig kompetens och stora pensionsavgångar kommande år bidrar till risk för bristande överföring av kunskap till yngre generationer.
- Nya teknologier förändrar arbetsuppgifter och kräver nya kompetenser - risk finns om arbetsgivaren saknar strategier för kompetensutveckling och omställning.
- Brister i det systematiska arbetsmiljöarbetet bidrar till risk för ohälsa, sjukdom och hög sjukfrånvaro. Hög sjukfrånvaro får ekonomiska konsekvenser såsom produktionsbortfall och kostnader för rehabilitering.
- Ett välfungerande systematiskt arbetsmiljöarbete och arbete med friskfaktorer kommer sannolikt vara en avgörande framgångsfaktor för kommuner och regioner i arbetet med strategisk kompetensförsörjning.
- Otydliga lönepolitiska riktlinjer bidrar till risk för missnöje och svårigheter att motivera lönesättning om riktlinjer inte är kända och förankrade.

Inköp och upphandling

Utmaningar och risker

Vikten av ändamålsenliga inköp

Inköp står för ungefär en tredjedel av kommunernas totala omsättning. Den ekonomiska betydelsen är alltså stor. Men offentliga inköp har inte bara stor inverkan på kommunens ekonomi. Inköp och upphandling kan samtidigt användas för att åstadkomma samhällsförflyttningar, som att förbättra det lokala näringslivet, bidra till att reducera regionernas klimatpåverkan samt hjälpa personer som står långt från arbetsmarknaden att få jobb.

Lagefterlevnad

Lagefterlevnad inom offentlig upphandling är avgörande för att kommuner ska agera rättssäkert, transparent och kostnadseffektivt. Genom att följa upphandlingslagstiftningen främjas konkurrens och tilliten till den offentliga sektorn stärks. Bristande efterlevnad kan leda till rättsliga påföljder, överprövningar, fördyrade projekt och risk för korruption. Det underminerar även förtroendet för kommunen och kan innebära att skattemedel används ineffektivt.

God ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning inom kommunala inköp innebär att varje inköpsbeslut ska präglas av långsiktig hållbarhet, kostnadseffektivitet och ansvarstagande. Det handlar om att uppnå största möjliga nytta för skattemedlen, samtidigt som kvalitet och behov tillgodoses. Bristande ekonomisk styrning vid inköp kan leda till överprissättning, ineffektiva avtal och resursslöseri. Det riskerar även att underminera förtroendet för kommunen och minska dess förmåga att möta framtida utmaningar.

Nyheter inom området

Ny rapport från Regeringskansliet

I en rapport från Regeringskansliet kompletterar regeringen den sedan tidigare beslutade nationella upphandlingsstrategin med nya mål för perioden 2025–2030. De nya målen fokuserar på att göra offentliga affärer mer attraktiva, rättssäkra och hållbara, särskilt genom att främja deltagande från små företag och idéburna organisationer. Rapporten ger vägledning till kommuner och andra upphandlande aktörer för att förbättra inköpsverksamheten och möta samhällsutmaningar.

Fem revisionsfrågor ska kartlägga ändamålsenligheten av kommunens inköp

Azets har arbetat fram en ny revisionsmodell för inköp och upphandling.

Revisionsfrågorna i modellen tar sikte på de största riskerna inom området med den nya rapporten som fond. Målsättningen med modellen är att besvara den övergripande frågan *Har kommunstyrelsen säkerställt en ändamålsenlig inköpsverksamhet* och omfattar bedömningar av samtliga risker nämnda på kommande sida.

Revisionsmodellens huvudfokus är en registeranalys av kommunens samlade inköp över en tolv månaders period som följs av stickprov av båda upphandlingar och enskilda inköp. Modellen har arbetats fram under 2025 och har också använts under året av kommuner över landet av olika storlek och sammansättning vilket gör att jämförelser med andra liknande kommuner är möjlig. Modellen kan även användas inom lekmannarevisionen med bolaget som revisionsobjekt.

Inköp och upphandling (forts.)

Sammanfattande riskområden

Generella risker - lagefterlevnad

- Otillåtna direktupphandlingar förekommer i kommunen
- Ingångna avtal efterlevs inte (även ekonomisk risk)
- Risk för korruption och oegentligheter

Generella risker - ekonomi

- Bristande ekonomisk hushållning
- Bristande intern kontroll

Generella risker - allmänt

- Bristande kunskap och information bland kommunens tjänstepersoner
- Bristande förtroende hos allmänheten
- Risk att kommunen går miste om möjligheten att driva viktiga samhällsförändringar genom strategisk användning av offentlig upphandling

Juridik och administrativa frågor

Utmaningar och risker

Kommunala angelägenheter, kommunala kompetensen

I 2 kap. kommunallagen, KL, finns det beskrivet vad som är en kommuns angelägenhet. Kommuner får bland annat ta hand om angelägenheter som är av allmänt intresse och har anknytning till kommunens område. Det innebär att en kommun inte får lämna understöd åt enskilda kommunmedlemmar utan stöd i lag eller efterge fordringar. Vidare ska en kommuns intressen vara knutet till kommunen enligt lokaliseringsprincipen. Undantag från lokaliseringsprincipen kan exempelvis ske i speciallagstiftning.

Det finns fler viktiga angelägenheter i 2 kap. KL som det är av vikt att kommunen följer exempelvis likställighetsprincipen, förbud om beslut med tillbakaverkande kraft, självkostnadsprincipen och stöd till andra näringsverksamheter. Därtill är det av vikt att EU:s statsstödsregler följs exempelvis vid försäljning av fast egendom.

Reglerna i 2 kap. KL gäller även för hel- och delägda kommunala bolag. Det ska framgå av bolagsordningen för bolaget det kommunala ändamålet. Bolagsordningen ska beslutas av kommunfullmäktige (se 10 kap 3 § KL).

Om det finns brister i kunskap om de kommunala angelägenheterna finns det risk för att kommun fattar beslut och gör uppgifter som en kommun inte ska göra.

Ledning och styrning

Att leda och styra en kommun är komplext och innebär bland annat att balansera politiska mål, medborgarnas behov och krav på effektiv förvaltning. Detta tillsammans med olika former av styrmodeller exempelvis tillitsbaserad styrning eller New Public Management. Samtidigt som det kan finnas bristande kunskap om kommunallagens regleringar kring ledning och styrning av en kommun och övrigt offentligt rättsligt regelverk som en kommun är bunden utav.

Det kan finnas bristande kunskap i fullmäktiges uppdrag, styrelsen/nämndernas uppdrag, kring delegationsbeslut, delegationsförbudet av vissa frågor från nämnden/styrelsen till tjänstepersoner. Därtill brister i kunskap om att verkställighetsbeslut inte är något eget beslutfattande utan ett verkställande av ett beslut. Vilket för med sig brister i ledning och styrningen av en kommun.

Juridik och administrativa frågor

Utmaningar och risker

Efterlevnaden av offentlighetsprincipen

Offentlighetsprincipen är en av grundbultarna i den svenska demokratin och är en viktig del av vår konstitution. Insynen och rätten att ta del av allmänna handling som finns genom offentlighetsprincipen hos kommuner, regioner och bolag som ägs till mer än 50 % av kommun eller regioner är en viktig del för att exempelvis motverka maktmissbruk och korruption.

Handlingar som inkommer, upprättas och förvaras i en kommun, region eller ett kommunalt bolag är att ses som en allmän handling och ska lämnas ut, hel eller delvis, vid begäran om den inte omfattas av sekretess. Handlingen är då offentlig. I dagens samhälle när mycket handlingar skickas digitalt och vi skriver till varandra via e-post är det viktigt att komma ihåg att offentlighetsprincipen gäller även för digitala uppgifter. Att det finns en god offentlig ordning är därför centralt.

Det är av vikt att säkerställa att medarbetare och förtroendevalda i en kommun eller kommunala bolag har kunskap om hur handlingar ska hanteras och registreras samt hur en begäran om allmänna handlingar ska handläggas. Inom ramen för detta och för att säkerställa en korrekt hantering bör kommuner och deras bolag genomföra utbildningsinsatser kontinuerligt med sina medarbetare och förtroendevalda samt ha upprättade styrande dokument inom området.

Ärendeprocessen

Ärendehanteringsprocessen i styrelsen och nämnderna utgör en väsentlig del av det demokratiska arbetet i en kommun. Processen är centralt för att upprätthålla ett rättssäkert beslutsförfarande. Ärenden som kommunfullmäktige, styrelse och nämnder ska fatta beslut i måste beredas utförligt och enligt ett flertal regelverk. Tjänsteskrivelserna ska omfatta samtliga frågor som är relevanta för beslutsfattandet. Det är viktigt att det finns en transparens i vilket underlag tjänsteskrivelsen är baserad på. Det är även av vikt att samtliga ledamöter i styrelse och nämnder får ta del av beslutsunderlaget inför beslutfattandet.

Det ska av protokollen framgå vilket beslut som fattats och på vilket underlag beslutet är fattat. När beslut är fattade är det betydelsefullt att det finns fastställda arbetssätt för uppföljning av besluten.

Hanteringen av jäv i hela ärendeprocessen är även det centralt och skyldigheten att för den enskilde att anmäla jäv. Det är av vikt att det finns kunskap att jäv uppstår i handläggningen av ärendet, inte enbart vid beslutsfattandet.

Juridik och administrativa frågor

Ny/förändrad lagstiftning och/eller aktuell utredning

AI-förordningen (se även avsnitt digitalisering, IT-styrning)

EU:s AI-förordning är i grunden en produktsäkerhetslagstiftning, vilket innebär att reglerna ska se till att AI-system och de produkter med AI som släpps ut på marknaden inom EU ska vara säkra.

Generativ AI, är en gren inom artificiell intelligens som fokuserar på att **skapa nytt innehåll** – till exempel text, bilder, musik, kod eller video – baserat på den data den har tränats på.

Generativ AI kan användas på många sätt i en kommun men vad som är lagligt och lämpligt beror på flera faktorer. Det kan handla om vilken information som hanteras inom verksamheten eller om vilken information den generativa AI-verktyget får, eller kommer att få, tillgång till. Därtill ska det beaktas vilken lagstiftning som styr användandet av AI så att användandet är i enlighet med lagstiftningen. Hur användandet av AI ska ske bör därmed fastställas av ledningen för kommunen.

Det bör därav finnas styrande dokument för AI som tydligt definierar ramarna för både användningen och för användarna av AI.

Genom tydlig reglering för hur användningen av AI får ske säkerställs rättssäkerheten av användningen men även god arbetsmiljö för medarbetarna.

Ändringar i kommunallagen

Från 1 juli 2025 har det skett två förändringar i kommunallagen.

Den ena förändringen återfinns i 6 kap. 6 § 2 st KL och anger att den interna kontrollen ska vara tillräcklig för att förebygga fel och oegentligheter i verksamheten.

Den andra förändringen återfinns i 5 kap. 18 a § KL och omfattar ett skydd mot hot och våld för förtroendevalda arvoderade på heltid eller betydande del av heltid.

Juridik och administrativa frågor

Ny/förändrad lagstiftning

I juli 2025 kompletterades kommunallagen gällande intern kontroll. Lagförändringen innebär att det tydliggörs att den interna kontrollen i kommuner och regioner ska förebygga fel och oegentligheter* i verksamheten.

Enligt 6 kap. 6 § kommunallagen (KL) ska varje nämnd ansvara för att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett tillfredsställande sätt. Detta ansvar kvarstår även när en kommunal angelägenhet har överlämnats till en extern aktör, såsom ett kommunalt bolag eller en privat utförare.

Begreppet *intern kontroll* är inte uttryckligen definierat i kommunallagen, men innefattar exempelvis nämndernas regler för ansvarsfördelning och befogenheter, samt systematiskt organiserade kontroller av organisation, redovisningssystem och administrativa rutiner. Syftet med intern kontroll är att säkerställa en effektiv förvaltning och att motverka allvarliga fel. En god intern kontroll ska således bidra till att ändamålsenligheten i verksamheten stärks och att den bedrivs effektivt och säkert, med medborgarnas bästa för ögonen (prop. 2016/17:171 s. 362 och prop. 1998/99:66 s. 59).

**Oegentligheter brukar användas som ett samlande uttryck för en vid grupp oönskade beteenden/handlingssätt med konsekvenser för organisationens anseende och/ eller verksamhet. Det inbegriper korruption och förtroendeskadliga ageranden. Oegentligheter kan vara ekonomiska, etiska eller formella.*

Inom all kommunal verksamhet finns en inneboende risk för att händelser inträffar som påverkar verksamheten negativt och medför kostnader eller annan skada. För att hantera dessa risker krävs att interna kontrollsystem utformas med en helhetssyn på verksamheten, där risk- och väsentlighetsaspekter beaktas. En viktig del i detta är att göra en avvägning mellan det som är väsentligt och det som kan betraktas som försumbart, med hänsyn till verksamhetens betydelse och vilka typer av fel som kan uppstå.

Enligt förarbetena till kommunallagens bestämmelser om intern kontroll bör revisionen därför rikta särskild uppmärksamhet mot verksamheter av väsentlig storlek där det finns risk för fel eller oegentligheter (prop. 1998/99:66 s. 59).

Juridik och administrativa frågor (forts.)

Sammanfattande riskområden

Generella risker

- **Kommunala angelägenheter**

Bister i kunskap om vad det kommunala ändamålet innebär exempelvis genom riktat stöd till förening eller att försäljning av fast egendom under marknadspris kan vara i strid mot EU:s statsstödsregler.

- **Ledning och styrning**

Brister i organisationskunskap gällande kommunallagen och det offentlig rättsliga regelverket som kan leda till otydlig ledning och styrning och felaktigt beslutsfattande.

Brister i kompetens kring kommunallagens regleringar för ledning och styrning av en region som försvårar följsamhet till kommunallagen ex: fullmäktiges uppgifter, nämndens uppgifter, vad ett delegationsbeslut är och hur hanteringen av ett delegationsbeslut samt kunskap i vad verkställighet innebär för tjänstepersoner.

- **Efterlevnad av offentlighetsprincipen**

Brister i förståelsen och kunskapen kring offentlighetsprincipen. Exempelvis prioriteras inte kunskap om offentlighetsprincipen vid introduktion av nya medarbetare och kontinuerlig utbildning saknas.

- **Ärendeprocessen**

Ärendeprocessen från tjänsteperson till politiskt beslutsfattande är inte tydlig. Det kan innebära att ärenden inte bereds på ett korrekt sätt, felaktig beslutsinsats för vissa ärenden, roll och ansvarsfördelning mellan tjänst och förtroende valda är sammanblandad och besluten är otydligt formulerade.

- **Användningen av AI**

Det saknas styrning och vägledning för hur generativ AI kan användas i kommunen exempelvis i ärendehandläggningen. Vilket kan innebära att generativ AI används på ett sådant sätt att det inte är förenligt med lagstiftningen. Det är därtill svårt att kontrollera uppgifternas riktighet och transparens försvåras avsevärt.

Digitalisering och it-styrning samt informations- och cybersäkerhet

Utmaningar och risker

Digitaliseringen inom offentlig sektor är en komplex process som innebär både stora möjligheter och betydande utmaningar. En av de mest centrala utmaningarna är att balansera innovation med styrning och säkerhet.

Offentliga verksamheter står inför krav på att modernisera sina tjänster, effektivisera processer och möjliggöra datadriven förvaltning – samtidigt som de måste säkerställa rättssäkerhet, transparens och integritet. Den snabba teknikutvecklingen, särskilt inom AI och automatisering, ställer höga krav på kompetens och juridisk förståelse. Det är inte längre tillräckligt att digitalisera befintliga arbetssätt; det krävs en djupgående transformation av verksamhetslogik, styrmodeller och kultur samt att balanserat säkerhetsarbete så att genomförandet inte innebär ökade risker för bristande informations- och cybersäkerhet. En utmaning är att hantera den ökade komplexiteten i leverantörskedjan. Offentlig sektor är ofta beroende av externa IT-leverantörer, vilket skapar sårbarheter kopplade till cybersäkerhet, regelefterlevnad och kompatibilitet mellan komplexa system.

Styrning och effekthemtagning är ytterligare områden där utmaningarna är påtagliga. Många digitaliseringsinitiativ saknar tydlig koppling till verksamhetsmål eller uppföljning av nyttor. Fragmenterad ansvarsfördelning, bristande samordning och otillräcklig kompetens inom digital transformation försvårar möjligheten att realisera långsiktiga effekter.

Slutligen är det avgörande att digitaliseringen sker med medborgarens perspektiv i centrum. Tillit till digitala tjänster bygger på säkerhet, tillgänglighet och rättssäkerhet. Offentlig sektor måste därför navigera mellan innovation och reglering, mellan teknikens möjligheter och samhällets värden.

Ny/förändrad lagstiftning och/eller aktuell utredning

Nationell digitaliseringsstrategi har beslutats av Regeringen och gäller 2025-2030 och har som övergripande mål att Sveriges digitala omställning ska ge ökad medborgarnytta, bättre välfärd, stärkt konkurrenskraft, höjd säkerhet och minskad administration. Mål för offentlig sektor är att förenkla och bidra till minskad administration genom användarvänliga, säkra och trygga digitala tjänster som effektiviseras med hjälp av AI och datadriven utveckling.

NIS2 är EU:s uppdaterade cybersäkerhetsdirektiv som syftar till att höja den gemensamma säkerhetsnivån för nätverks- och informationssystem inom unionen. Det ställer skärpta krav på riskhantering i leverantörskedjan, incidentrapportering och ledningens ansvar, och omfattar betydligt fler sektorer än tidigare, inklusive stora delar av offentlig sektor. En stor förändring är att styrelse och ledning får personligt ansvar vid bristande efterlevnad där risk för sanktioner och viten föreligger. I Sverige kommer NIS2 att införas genom en ny cybersäkerhetslag som träder i kraft den 15 januari 2026.

EU:s AI-förordning gäller från augusti 2024 och börjar tillämpas fullt ut i Sverige 2026. Sverige har genom SOU 2025:101 föreslagit nationella kompletteringar, bland annat en ny lag, tillsynsstruktur, en regulatorisk sandlåda för AI samt anpassningar i offentlighets- och sekretesslagen för att möjliggöra AI-utveckling inom offentlig sektor. Därtill föreslås kompletterande bestämmelser om tystnadsplikt, sekretessbrytande regler och uppgiftsskyldighet.

Digitalisering och it-styrning samt informations- och cybersäkerhet

Sammanfattande riskområden

Generella risker digitalisering

- Digitaliseringsarbetet är inte tillräckligt förankrat i den ordinarie styrningen, vilket gör att det inte bidrar effektivt till att uppnå strategiska mål och visioner.
- Det finns bristande kompetens inom styrning och nyttorealiseringsprojekt, vilket kan minska effekten av genomförda insatser.
- Otillräcklig förändringsledning riskerar att leda till digitalt utanförskap för både medborgare och medarbetare.

Generella risker informations- och cybersäkerhet

- Kompetens inom säkerhet saknas, särskilt inom området cybersäkerhet och medför att arbetssätt och metoder är otillräckliga för att möta nya krav.
- Förmågan att bedriva ett systematiskt informationssäkerhetsarbete är bristfällig, vilket kan bero på avsaknad av organisatoriska förutsättningar eller bristande prioritering från ledningen.
- Kravställningen inom IT och säkerhet vid avtal med externa leverantörer är otillräcklig, liksom uppföljningen av att kraven efterlevs.

Krisberedskap, civilt försvar och säkerhetsskydd

Utmaningar och risker

Frågor som rör krisberedskap, civilt försvar och säkerhetsskydd är mycket aktuella och utmaningar inom detta område står i fokus på alla nivåer i samhället såväl nationellt som internationellt. Orsakerna är en tydligt förändrad omvärld exempelvis genom händelser som krig i Europa, desinformation, påverkansarbete på demokratin eller klimatrelaterade händelser som påverkar bland annat städers infrastruktur. I en omvärld där dessa händelser blir allt vanligare är det av vikt att kommunernas arbete med krisberedskap, civilt försvar samt säkerhetsskydd är ändamålsenligt.

Planering av kris- och krigsberedskap syftar såväl till att minska sårbarheten som genom planering skapa en förmåga att kunna hantera samhällsstörningar i fredstid och under höjd beredskap. Kris – och krigsberedskapen ingår under samlingsbegreppet civil beredskap.

Krisberedskap och civilt försvar är ömsesidigt förstärkande och är av betydelse för Sveriges totala förmåga vid kris och krig. Förmågan under höjd beredskap och krig bygger på en väl fungerande verksamhet i fredstid för att den ska kunna fungera även under höjd beredskap och krig.

Planeringen av civil beredskap är en komplex och pågående process som kräver engagemang och samarbete från alla nivåer av samhället. Kommuner har en central roll att bidra till att skydda medborgarna samt minska eventuella skador under kriser, nödsituationer och vid höjd beredskap.

Det är av vikt att kommunen arbetar strategisk för planeringen av civil beredskap. Likväl är det av vikt att det finns en kris- och krigsorganisation samt beredskapsfunktioner i kommunen. Kommunens förmåga att omhänderta olika former av händelser är i allt väsentligt beroende av att det finns en samsyn inom kommunen med de kommunala bolagen och andra samverkande myndigheter.

Vid en mer omfattande kris och vid höjd beredskap är det centralt att samarbetet inom hela kommunkoncernen samt mellan kommunen och andra parter fungerar. Det är väsentligt att det finns en planering i kommunen för att klara den samhällsviktiga verksamheten vid exempelvis allvarliga väderstörningar, vatten- och elavbrott men även IT-attacker och driftstörning av samhällsviktig infrastruktur.

Krisberedskap, civilt försvar och säkerhetsskydd

Säkerhetsskydd

Säkerhetsskydd handlar om att skydda den information och de verksamheter som är av betydelse för Sveriges säkerhet mot **spioneri, sabotage, terroristbrott och vissa andra hot**. Det handlar även om att skydda verksamhet som omfattas av ett för Sverige förpliktande internationellt åtagande om säkerhetsskydd. Detta regleras i säkerhetsskyddslagen.

För en kommun innebär att de behöver identifiera vilka av deras verksamhet som omfattas av säkerhetsskyddslagens regleringar och att det har vidtagits åtgärder för att skydda uppgifter inom dessa. Det kan inkludera att säkerställa att det genomförts säkerhetskyddsanalyser, att det finns säkerhetskyddavtal i förekommande fall, att det är klarlagt vilka funktioner/befattningar som ska hantera säkerhetsklassad information samt att det genomförs säkerhetskontroll av personal för de personer som innehar befattningarna. Därutöver ska det finnas rutiner i de fall det uppmärksammas att säkerhetsklassad information hanterats på ett felaktigt sätt i förhållande till säkerhetsskyddslagen.

Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet av säkerhetsskyddslagen och kommuner har under de senaste åren fått utdömda viten vid tillsyn av Länsstyrelsen på grund av att kommunens arbete med säkerhetsskyddet inte varit tillfredställande.

Krisberedskap, civilt försvar och säkerhetsskydd (forts.)

Sammanfattande riskområden

Generella risker

- Det saknas ett systematiskt krisberedskapsarbete i kommunkoncernen.
- Det finns ingen samsyn i arbetet gällande krisberedskap i organisationen som helhet och i dess olika delar.
- Styrande dokument är inte kända och implementerade i organisationen.
- Det saknas rutiner för hur styr- och ledningsprocesser ska fungera i händelse av kris, och organisationen är därmed inte dimensionerad att hantera en kris över tid.
- Det saknas ett systematiskt arbete med risk- och sårbarhetsanalyser, kartläggning av kritiska beroenden samt åtgärdsplaner.
- Planering för den samhällsviktiga verksamheten vid olika avbrott och störningar saknas eller är bristfällig.
- Utbildnings- och övningsverksamhet prioriteras ej.
- Det anslås inte särskilda resurser och medel för arbetet med krisberedskap, civilt försvar och säkerhetsskydd.
- Saknas systematiserad uppföljning av händelser för ett lärande i organisationen.
- Arbetet med identifiering av de åtgärder som behöver vidtas på kort och lång sikt avseende planering av det civila försvaret brister.
- Det saknas ett systematiskt arbete gällande säkerhetsskydd med bristande förmåga att genomföra säkerhetsskyddsarbetet, detta då arbete inte prioriteras eller det saknas organisatoriska förutsättningar.

Räddningstjänst

Utmaningar och risker

Räddningstjänstens utveckling

Kommunal räddningstjänst står inför ett antal strategiska risker som förväntas intensifieras fram till år 2030. Klimatförändringar utgör en central riskfaktor, med ökande frekvens av extremväder, skogsbränder och översvämningar som kan belasta räddningstjänstens kapacitet och kräva omfördelning av resurser. Samtidigt medför demografiska förändringar och urbanisering en förskjutning av riskbilder, där vissa kommuner kan uppleva ökad insatsbelastning medan andra står inför minskad operativ närvaro. En annan betydande risk är kompetensförsörjningen. Svårigheter att rekrytera och behålla kvalificerad personal, särskilt inom mindre kommuner, riskerar att påverka både beredskap och insatsförmåga. Detta förstärks av behovet av ny kompetens inom digital teknik, samverkan och krisledning, vilket ställer krav på kontinuerlig kompetensutveckling. Organisatoriskt finns en sårbarhet kopplad till fragmenterad struktur och varierande ledningsmodeller mellan kommuner. Detta kan försvåra samordning vid större händelser och minska effektiviteten i insatsledning. Samtidigt ökar kraven på investeringar i teknik, utbildning och beredskap, vilket innebär en ekonomisk risk om långsiktig finansiering inte säkerställs. Slutligen identifieras samverkansutmaningar som en kritisk risk. Räddningstjänsten blir alltmer beroende av samverkan med andra aktörer – regionala myndigheter, privata aktörer och civilsamhället – vilket kräver robusta samverkansstrukturer och tydliga ansvarsfördelningar. Bristande samverkansförmåga kan leda till fördröjda eller ineffektiva insatser vid komplexa kriser.

Förändringar inom området

Lagstiftningsalternativ och politiska åtgärder 2025

1. Civilplikten återaktiveras

Regeringen har beslutat (Fö2025/00039) att ge MSB uppdrag att förbereda aktivering av civilplikt. Det innebär att totalförsvarspliktiga ska kunna mönstras, utbildas och krigsplaceras inom befolkningsskydd och räddningstjänst. Detta stärker kommunernas personalförsörjning vid höjd beredskap och krig.

2. MSB:s åtgärdsprogram 2025

MSB (publikation MSB2573, 2025) har lanserat ett omfattande åtgärdsprogram för att stärka räddningstjänstens förmåga i ett förändrat säkerhetsläge. Fokus ligger på ökad beredskap, samverkan och anpassning till krigsförhållanden. Erfarenheter från Ukraina har påverkat prioriteringarna.

3. Kollektivavtal för beredskapsbrandmän

Ett avtal har under 2025 tecknats för räddningstjänstpersonal i beredskap. Det syftar till att förbättra arbetsvillkor och säkerställa kompetensförsörjning, särskilt med tanke på det ökade behovet av krisberedskap.

4. Facklig enkät om bemanning och beredskap

En nationell enkät visar att många kommuner har brister i bemanning, återhämtning och utbildning inför höjd beredskap. Detta har i ett flertal fall lett till krav på förbättrade rutiner och investeringar i kompetensutveckling.

Räddningstjänst (forts.)

Sammanfattande riskområden

Generella risker

Klimatrelaterade risker

- Ökad frekvens av extremväder, skogsbränder och översvämningar.
- Förändrade geografiska riskzoner kräver omfördelning av resurser.

Kompetensförsörjning

- Svårigheter att rekrytera och behålla kvalificerad personal.
- Behov av ny kompetens inom teknik, samverkan och krisledning.

Organisatorisk sårbarhet

- Fragmenterad struktur mellan kommuner kan försvåra samordning med såväl kommunens interna organisation som närliggande kommuner och andra myndigheter.
- Omvärldssituationen innebär ett ökat behov av robustare ledningssystem och digitala beslutsstöd.

Samverkansutmaningar

- Ökat beroende av andra aktörer (privata, regionala, civilsamhället).
- Bristande samverkansförmåga kan försvåra insatser vid komplexa händelser.

Ekonomisk risk

- Ökade krav på investeringar i teknik, utbildning och beredskap.
- Risk för underfinansiering av långsiktiga kapacitetsbehov.

Trygghet och brottsförebyggande

Utmaningar och risker

Brottsligheten i Sverige har under de senaste åren förändrats i både omfattning och karaktär. Enligt Brottsförebyggande rådet (Brå) har skjutvapenvåldet ökat över tid, men antalet skjutningar minskade under 2024 jämfört med föregående år. Samtidigt kvarstår en hög konfliktnivå och en ökad rekrytering av unga i digitala miljöer. Brå konstaterar att den kriminella miljön blivit mer oreglerad, med svagare koppling mellan beställare och utförare, samt att anhöriga i större utsträckning blivit måltavlor.

Sedan 1 juli 2023 har kommunerna enligt Lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete, ett tydligt ansvar att samordna det brottsförebyggande arbetet. Det innebär krav på att ta fram en lägesbild, besluta om åtgärdsplaner och inrätta en samordningsfunktion. Brister i detta arbete kan leda till att insatser uteblir, att samverkan försvagas och att brottsligheten inte möts med tillräcklig kraft. Om kommunfullmäktige inte utsett något ansvarig nämnden ska kommunstyrelsen ansvara för ledningen av detta arbete.

Utmaningen för kommunen ligger i att säkerställa ett kunskapsbaserat, samordnat och långsiktigt brottsförebyggande arbete – där både sociala och situationella insatser samverkar. Det kräver att alla förvaltningar bidrar, att samverkan med externa aktörer fungerar och att insatser når barn och unga i riskzon.

Ny/förändrad lagstiftning och/eller aktuell utredning

Den nya socialtjänstlagen (2025:400), som trädde i kraft den 1 juli 2025, stärker socialnämndens roll i det brottsförebyggande arbetet. Förutom att kommunen sedan 2023 har ett ansvar för övergripande samordning framgår nu även att socialnämnden specifikt ska arbeta för att förebygga och motverka brottslighet. Vidare framgår att nämnden också särskilt ska arbeta för och ta initiativ till att förebygga och motverka brottslighet bland barn och unga.

Med anledning av ovanstående förändring har också kommunerna tillskjutits såväl tillfälligt riktade som permanenta statsbidrag.

Trygghet och brottsförebyggande (forts.)

Nyckeltal – trygghet och säkerhet

Nyckeltal	Riket	Liknande kommuner, övergripande, Olofström, 2024
Trygghet och säkerhet - Kommunindex		

Kommentarer

Olofströms kommun redovisade 2024 ett lägre index än riket och liknande kommuner, övergripande, avseende trygghet och säkerhet.

Kommunen hade år 2024 ett index på 44, riket 54 och liknande kommuner, övergripande, 51.

(Nyckeltalen normaliseras så att alla kommunernas värden placeras på en skala från 0 till 100 där 0 är sämst och 100 är bäst)

Grön markering innebär att kommunens resultat är bättre än jämförelsegruppen, gul markering att kommuners resultat är sämre än jämförelsegruppen.

Liknande kommuner övergripande = Bromölla, Hallstahammar, Lindesberg, Mönsterås, Nora, Vårgårda, Älvkarleby.

Trygghet och brottsförebyggande (forts.)

Sammanfattande riskområden

Generella risker

- Bristande efterlevnad av lagkrav gällande krav på lägesbild, åtgärdsplan och samordningsfunktion.
- Otydlig ansvarsfördelning. Kommunstyrelsen (eller annan utsedd nämnd) har samordningsansvar, medan socialnämnden har ett förstärkt operativt ansvar. Om rollerna inte är tydligt definierade finns risk för dubbelarbete, ineffektivitet och att insatser inte samordnas.
- Otillräcklig samverkan. Svag intern och extern samverkan kan leda till fragmenterade insatser, där viktiga målgrupper inte nås och effekten av det brottsförebyggande arbetet försvagas.
- Otillräckliga insatser mot nyrekrytering. Utan tidiga och träffsäkra insatser för barn och unga i riskzon ökar risken för rekrytering till kriminella nätverk, med långsiktiga konsekvenser för individ och samhälle.

Korruption och oegentligheter

Utmaningar och risker

Både för att värna om medborgarnas skattepengar och om förtroendet för kommunen, är det viktigt att kommunen både förebygger, upptäcker och hanterar misstänkt korruption och har rutiner och verktyg för alla dessa tre delar. Korruption är ett mångfacetterat begrepp och kommunerna behöver därför göra ständigt aktuella riskanalyser och diskutera ämnet i verksamheterna utifrån praktiska frågeställningar kring mutor, jäv, bisysslor, förskingring, bedrägerier och stöld.

Områden som under senare tid särskilt uppmärksammas är risken för att externa aktörer – företag, föreningar eller privatpersoner – otillbörligen utnyttjar kommunala välfärdssystemen, samt otillåten påverkan, det vill säga att aktörer försöker påverka beslutsfattare och myndighetsutövare genom allt från hot, våld och trakasserier till otillbörliga erbjudanden. Uppföljning och kontroll av privata utförare är också viktigt för att hindra oseriösa aktörer att etablera sig.

För att stärka förmågan att förebygga och upptäcka oegentligheter är det viktigt att kommunen arbetar med allt från en god organisationskultur till att säkerställa robusta regelverk och rutiner. Sedan juli 2025 har kommunallagen förtydligats rörande att nämnderna ska se till att den interna kontrollen är tillräcklig för att förebygga fel och oegentligheter i verksamheten. Detta ställer krav på att kommunen analyserar risker för oegentligheter i alla sina verksamheter och utformar sin internkontrollplan med detta i beaktande. Att följa upp verksamheten genom intern kontroll är ett viktigt verktyg för att förebygga och upptäcka oegentligheter.

En viktig del av anti-korruptionsarbetet är även att ha en beredskap för att hantera när misstankar om oegentligheter lyfts av medarbetare eller externa aktörer. Sedan juli 2022 ska offentliga arbetsgivare ska ha en visselblåsarfunktion på plats i organisationen.

Ny/förändrad lagstiftning och/eller aktuell utredning

Kommunallagen ställer krav på kommuner att förebygga oegentligheter

Kommunallagen har sedan juli 2025 förtydligats rörande kommuners ansvar att förebygga att kommunala verksamheter drabbas av fel och oegentligheter, genom kravet att nämnderna ska se till att den interna kontrollen är tillräcklig för att förebygga fel och oegentligheter i verksamheten.

Ny nationell handlingsplan mot korruption

Regeringen har beslutat om en ny handlingsplan mot korruption och otillåten påverkan, för 2024-2027. Planen har ett tydligare fokus på otillåten påverkan och organiserad brottslighet, jämfört med tidigare handlingsplan. Den nya planen omfattar mer uttryckligen kommuner och regioner och konstaterar att förbättrad lagstiftning och stöd från myndigheter behövs för den kommunala sektorn.

Korruption och oegentligheter (forts.)

Sammanfattande riskområden

Generella risker

- Brister i arbetet med att förebygga, upptäcka och hantera korruption och oegentligheter i den kommunala koncernen.
- Brister i att tillse att den interna kontrollen är tillräcklig för att förebygga fel och oegentligheter i verksamheten.
- Brister i arbetet med att göra bakgrundskontroller och ställa krav på, samt att löpande följa upp leverantörer och privata utförare.
- Bristande efterlevnad av de krav på visselblåsarfunktion som framgår av den s.k visselblåsarlagen, som började gälla i juli 2022.

Kommunalägda aktiebolag

Utmaningar och risker

Kommuner och regioner kan bilda företag, till vilka de kan överlåta kommunala angelägenheter. Kommunägda företag spelar en viktig roll för exempelvis bostadsförsörjning, verksamhet för vatten och avfall samt energi i flera kommuner. Det är av vikt att kommunen i ägardirektiv klargör vad bolagen ska göra och vilken nytta bolaget förväntas tillföra kommunen och dess invånare.

Kommunstyrelsen ska ha löpande uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i kommunala företag. Utöver detta har styrelsen en så kallad förstärkt uppsiktsplikt över de kommunala aktiebolagen. Den förstärkta uppsiktsplikten innebär att kommunstyrelsen i årliga beslut för varje bolag ska pröva om verksamheten har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Om kommunstyrelsen finner att så inte är fallet, ska den lämna förslag till fullmäktige om så kallade nödvändiga åtgärder.

För företag som är helägda – direkt eller indirekt- ska fullmäktige i kommunen:

- fastställa ändamålet med verksamheten och se till att ändamålet och de kommunala befogenheterna anges i bolagsordning eller motsvarande
- utse samtliga styrelseledamöter och minst en lekmannarevisor/revisor
- se till att fullmäktige får ta ställning innan beslut av principiell beskaffenhet fattas
- se till att företaget ger allmänheten insyn i den verksamhet som lämnas över till privata utförare.

Ägarens styrdokument är främst bolagsordning och ägardirektiv i aktiebolag. I ett delägt företag ska fullmäktige se till att företaget blir bundet av samma villkor som helägda i den omfattning som är rimlig med hänsyn till andelsförhållandena, verksamhetens art och omständigheterna i övrigt. I delägda företag tillkommer styrdokument som aktieägaravtal mellan delägarna och avtal med företaget.

Hur kommunen valt att organisera sitt ägande och delegera ansvar har betydelse för hur ägarstyrningen rent praktiskt utövas och för processen när ägardirektiv utarbetas. Om bolaget inte ingår i en koncern utövas ägarstyrningen direkt av kommunen. Kommunfullmäktige, eller kommunstyrelsen efter delegation, fattar beslut om ägardirektiv som sedan fastställs av bolagsstämman.

Om bolaget ingår i en koncern kan ägarstyrningen i varierande utsträckning utövas av moderbolaget. Kommunen kan besluta att moderbolagets bolagsstämman beslutar om ägardirektiv för moderbolaget, i vilket moderbolaget ges i uppdrag att på dotterbolagets bolagsstämman besluta om ägardirektiv med ett bestämt innehåll eller inom mer eller mindre vida ramar.

Beroende på hur kommunen organiserat sig kan det finnas risk för att kommunstyrelsen inte utövar sin uppsiktsplikt över bolagen utifrån tilldelat ansvar.

Kommunalägda aktiebolag forts.

Kommunala bolag kan även omfattas av de generella risker som lyfts i underlaget, exempelvis stödverksamhet. Utöver dessa kan även nedan områden vara relevanta, beroende på vilken typ av verksamhet som bolaget bedriver.

För kommunägda bolag som uppfyller vissa storlekskriterier innebär EU:s direktiv Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) att bolagets årsredovisning ska kompletteras med hållbarhetsinformation enligt fastställda europeiska standarder. Se mer angående detta i nästkommande avsnitt om hållbarhet och agenda 2030.

VA-bolag

Det finns risker och utmaningar gällande dricksvattenförsörjning och beredskap. Det finns också stora utmaningar i underhåll och reinvesteringar i VA-infrastrukturen för en säker och robust dricksvattenförsörjning.

Fastighetsbolag

Fastighetsförvaltning och fastighetsunderhåll utgör en stor del av balansräkningen i en kommun och tillgångarna behöver underhållas och värdesäkras genom en tillräcklig nivå på underhåll. I granskningen handlar det om att bedöma nivåer på underhållet och vilket system som finns genom internhyra att säkerställa dessa nivåer.

Samverkan, samplanering och ansvarsfördelning mellan bolag och kommun är också viktig när det gäller lokalförsörjning.

Kommunalägda aktiebolag (forts.)

Sammanfattande riskområden

Generella risker

- Brister i ägarstyrning
- Brister i uppsikt över bolag
- Bristande förståelse för och uppföljning av det regionala ändamålet

Inom följande områden ser vi generellt ett behov av **samordnad revision**, dvs där bolagen ingår i granskningen på samma naturliga sätt som de olika nämnderna:

- Granskning av arbetsmiljöarbete.
- Granskning av förebyggande insatser mot oegentligheter.
- Granskning av upphandling och avtalsefterlevnad.
- IT-säkerhet (bolag såsom VA-bolag och energibolag utgör samhällsviktig verksamhet och har höga krav på sig gällande IT-säkerhet).
- Granskning av GDPR och hantering av personuppgifter.
- Granskning av tillämpning av offentlighetsprincipen.

Hållbarhet och Agenda 2030

Utmaningar och risker

Sveriges kommuner har fortsatt en central roll i genomförandet av Agenda 2030 och i att bedriva sina verksamheter utifrån ett hållbarhetsperspektiv. Agenda 2030-målen är direkt eller indirekt kopplade till stora delar av kommunernas lagstadgade uppdrag, såsom skola, vård och omsorg samt samhällsplanering. Även mål som jämställdhet, likabehandling samt anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt ligger inom ramen för kommunal verksamhet. Det är av vikt att hållbarhetsarbetet genomsyrar hela organisationen – även i de delar som tidigare betraktats som mer administrativa eller stödjande.

Kommunernas hållbarhetsarbete påverkas av flera förändrade externa krav. Ett riskområde utgörs av bristande förmåga att tolka och omsätta de snabbt föränderliga regelverken kopplade till hållbarhet, särskilt nya EU-direktiv inom hållbarhetsrapportering. Mindre och medelstora kommuner har ofta begränsade resurser att analysera och anpassa styrningen till dessa krav, vilket kan leda till att hållbarhetsfrågor hanteras separat från den ordinarie styr- och uppföljningsprocessen. I förlängningen kan detta innebära en risk för att beslut inom exempelvis budget, upphandling eller investeringsplanering fattas utan helhetsbild av kommunens hållbarhetspåverkan eller -risker.

Det finns även risk att hållbarhet i kommunal verksamhet förblir allmänt hållen och inte konkretiseras genom en tydlig strategi med mål, åtgärder och ansvarsfördelning. Avsaknaden av relevans- och väsentlighetsanalyser utifrån kommunens specifika verksamhetsförutsättningar kan innebära att centrala hållbarhetsrisker inte identifieras i tid, och därmed inte heller beaktas i ledningens beslutsunderlag. Hållbarhet i leverantörskedjor – till exempel vid upphandling av varor och tjänster – är ett område där kommuner generellt sett uppvisar låg mognad, vilket kan innebära risker kopplade till både ekonomi, lagstiftning och anseende.

Kommunala bolag är fortsatt en särskild del av verksamheten där hållbarhetsrisker aktualiseras, särskilt kopplat till ägarstyrning och externa regelverk. Bolag inom exempelvis energi, fastighet, avfall eller transport påverkas av förändrade krav inom hållbarhetsrapportering och taxonomi. Det finns behov av att säkerställa att kommunens ägarroll innebär tydlig styrning och uppföljning även av hållbarhetsaspekter.

Förändrad lagstiftning

En del av EU:s gröna giv och strategi för hållbar tillväxt är skärpta krav på hållbarhetsrapportering. EU:s direktiv *Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD)* syftar till att stärka transparensen kring hållbarhetsarbete i bolag. Direktivet inför gradvis rapporteringsplikt för större företag och koncerner, inklusive många kommunala bolag.

Genom det så kallade ”*Stop the clock*”-direktivet, antaget av EU i april 2025, har tidplanen för CSRD delvis justerats. Kommunala bolag som inte omfattas av den första vågen enligt CSRD kommer att omfattas först från räkenskapsår som inleds 2027, beroende på bolagets storlek och status. Detta påverkar tidpunkten för när årsredovisningen måste innehålla hållbarhetsrapport enligt CSRD:s krav.

En central förändring i CSRD är det så kallade dubbla väsentlighetsperspektivet, som innebär att bolagen ska rapportera både hur deras verksamhet påverkar människor och miljö, samt hur hållbarhetsfaktorer kan påverka företagets finansiella ställning. Detta ställer ökade krav på processer för riskbedömning, datainsamling och intern styrning.

Parallellt har EU även antagit *Corporate Sustainability Due Diligence Directive (CSDDD)*, som ställer krav på företag att identifiera och hantera risker kopplade till mänskliga rättigheter och miljö i sin egen verksamhet och i leverantörsledet. Även införandet av detta direktiv har förskjutits, och det förväntas träda i kraft senare än tidigare planerat. Det kommer dock att påverka även offentligt ägda bolag, särskilt inom upphandling, inköp och leverantörsstyrning.

Värt att notera är att det kontinuerligt sker ändringar vad gäller kriterierna för vilka bolag som omfattas av dessa direktiv samt tidpunkt för krav på rapportering.

Hållbarhet och Agenda 2030 (forts.)

Sammanfattande riskområden

Generella risker

- Risk att hållbarhetsbegreppet är brett eller vagt formulerat, vilket försvårar väsentlighets- och riskanalyser
- Risk att kommunens samhällsplanering och investeringar inte tar höjd för klimatförändringars effekter (t.ex. översvämningar, värmeböljor), vilket kan påverka framtida livsmiljöer och infrastruktur.
- Risk att fysisk tillgänglighet eller digital inkludering brister i kommunens tjänster.
- Risk att hållbarhetsrisker i upphandling och leverantörskedjor inte identifieras eller hanteras systematiskt.

Bilaga nyckeltal

Bilaga nyckeltal - Finansiella nyckeltal

Finansiella nyckeltal – Hur din kommun står sig mot andra jämförelseobjekt

Nyckeltal	Vårt värde	Riket	Liknande kommuner, övergripande, Olofström, 2024
Nettoinvesteringar, totalt kommun, kr/inv	9 314,85	8 690,89	6 264,04
Resultat före extraordinära poster kommunen, kr/inv	-466,31	1 486,43	80,78
Resultat före extraordinära poster kommunkoncern, kr/inv	1 230,77	1 619,53	857,50
Självfinansieringsgrad för kommunens investeringar, andel (%)	28,47	60,43	84,98

Finansiella nyckeltal

Nyckeltal	2022	2023	2024
Nettoinvesteringar, totalt kommun, kr/inv	1 968,54	4 152,21	9 314,85
Resultat före extraordinära poster kommunen, kr/inv	2 610,08	-948,24	-466,31
Resultat före extraordinära poster kommunkoncern, kr/inv	5 386,73	-380,60	1 230,77
Självfinansieringsgrad för kommunens investeringar, andel (%)	236,37	23,33	28,47

Bilaga nyckeltal - Finansiella nyckeltal (forts.)

Finansiella nyckeltal (forts.) – Hur din kommun står sig mot andra jämförelseobjekt

Nyckeltal	Vårt värde	Riket	Liknande kommuner, övergripande, Olofström, 2024
Soliditet inkl pensionsåtag. kommun, (%)	22,46	29,50	24,07
Soliditet inkl pensionsåtag. kommunkoncern, (%)	20,43	31,45	18,75
Verksamhetens nettokostnader enligt resultaträkningen kommun, kr/inv	-76 769,77	-68 592,86	-76 264,18

Finansiella nyckeltal (forts.)

Nyckeltal	2022	2023	2024
Soliditet inkl pensionsåtag. kommun, (%)	32,88	27,93	22,46
Soliditet inkl pensionsåtag. kommunkoncern, (%)	21,95	20,76	20,43
Verksamhetens nettokostnader enligt resultaträkningen kommun, kr/inv	-67 148,72	-74 475,69	-76 769,77

Bilaga nyckeltal - Finansiella nyckeltal (forts.)

Finansiella nyckeltal (forts.) – Hur din kommun står sig mot andra jämförelseobjekt

Nyckeltal	Vårt värde	Riket	Liknande kommuner, övergripande, Olofström, 2024
Årets resultat som andel av skatt & generella statsbidrag kommun, (%)	-0,62	2,13	0,14
Kassalikviditet kommunen, (%)	60,82	130,34	153,25
Kassalikviditet kommunkoncern, (%)	68,75	74,31	133,09

Finansiella nyckeltal (forts.)

Nyckeltal	2022	2023	2024
Årets resultat som andel av skatt & generella statsbidrag kommun, (%)	3,74	-1,30	-0,62
Kassalikviditet kommunen, (%)	117,03	73,52	60,82
Kassalikviditet kommunkoncern, (%)	123,05	85,75	68,75

Bilaga nyckeltal – Pedagogisk verksamhet

Nyckeltal förskola – Hur din kommun står sig mot andra jämförelseobjekt

Nyckeltal	Vårt värde	Riket	Liknande kommuner förskola, Olofström, 2024	Liknande kommuner, övergripande, Olofström, 2024
Barn 1-5 år inskrivna i förskola, andel (%)	88,10	86,63	87,23	86,64
Förskollärartäthet, antal barn/lärare med förskollärarlegitimation, lägeskommun	9,70	11,90	11,81	9,66
Heltidstjänster i förskolan med förskollärarexamen, lägeskommun, andel (%)	50	41	41,71	49,29

Nyckeltal förskola

Nyckeltal	2022	2023	2024
Barn 1-5 år inskrivna i förskola, andel (%)	87,38	86	88,10
Förskollärartäthet, antal barn/lärare med förskollärarlegitimation, lägeskommun	11,70	11,30	9,70
Heltidstjänster i förskolan med förskollärarexamen, lägeskommun, andel (%)	46	54	50

Bilaga nyckeltal – Pedagogisk verksamhet (forts.)

Nyckeltal förskola (forts.) – Hur din kommun står sig mot andra jämförelseobjekt

Nyckeltal	Vårt värde	Riket	Liknande kommuner förskola, Olofström, 2024	Liknande kommuner, övergripande, Olofström, 2024
Kostnad förskola, kr/inskrivet barn	178 161,90	191 687,16	192 092,05	201 174,49
Nettokostnadsavvikelse förskola inkl. öppen förskola, (%)	-2,14	—	2,73	7,71

Nyckeltal förskola (forts.)

Nyckeltal	2022	2023	2024
Kostnad förskola, kr/inskrivet barn	162 102,19	164 218,63	178 161,90
Nettokostnadsavvikelse förskola inkl. öppen förskola, (%)	-1,46	-7,35	-2,14

Bilaga nyckeltal – Pedagogisk verksamhet (forts.)

Nyckeltal grundskola – Hur din kommun står sig mot andra jämförelseobjekt

Nyckeltal	Vårt värde	Riket	Liknande kommuner grundskola, Olofström, 2024	Liknande kommuner, övergripande, Olofström, 2024
Elever i grundskola F-9, kommunal skola i kommunen, hemkommun, andel (%)	97,78	82,45	94,61	90,38
Elever i åk 9 som uppnått betygskriterierna i alla ämnen (exkl. nyinvandrade och okänd bakgrund), kommunala skolor, andel (%)	69,10	71,20	65,37	64,33
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%)	88,50	82,10	79,97	80,87

Nyckeltal grundskola

Nyckeltal	2022	2023	2024
Elever i grundskola F-9, kommunal skola i kommunen, hemkommun, andel (%)	96,40	96,43	97,78
Elever i åk 9 som uppnått betygskriterierna i alla ämnen (exkl. nyinvandrade och okänd bakgrund), kommunala skolor, andel (%)	72,90	68,60	69,10
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%)	85,30	81,70	88,50

Bilaga nyckeltal – Pedagogisk verksamhet (forts.)

Nyckeltal grundskola (forts.) – Hur din kommun står sig mot andra jämförelseobjekt

Nyckeltal	Vårt värde	Riket	Liknande kommuner grundskola, Olofström, 2024	Liknande kommuner, övergripande, Olofström, 2024
Elever vars föräldrar har eftergymnasial utbildning, åk 1-9 i kommunal grundskola, andel (%)	48,90	63,30	50,57	51,44
Kostnad för kommunal grundskola åk 1-9, kr/elev	129 987,46	142 926,78	155 624,40	146 587,03
Lärare (heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet i grundskola åk 1-9, kommunala skolor, andel (%)	80,70	73,36	66,31	69,03

Nyckeltal grundskola (forts.)

Nyckeltal	2022	2023	2024
Elever vars föräldrar har eftergymnasial utbildning, åk 1-9 i kommunal grundskola, andel (%)	47	47,50	48,90
Kostnad för kommunal grundskola åk 1-9, kr/elev	119 423,38	123 180,97	129 987,46
Lärare (heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet i grundskola åk 1-9, kommunala skolor, andel (%)	74,30	75,68	80,70

Bilaga nyckeltal – Pedagogisk verksamhet (forts.)

Nyckeltal grundskola (forts.) – Hur din kommun står sig mot andra jämförelseobjekt

Nyckeltal	Vårt värde	Riket	Liknande kommuner grundskola, Olofström, 2024	Liknande kommuner, övergripande, Olofström, 2024
Nettokostnadsavvikelse grundskola F-9, (%)	-6,56	—	11,67	4,84
Nyinvandrade och elever med okänd bakgrund i kommunal grundskola åk. 1-9, andel (%)	4,16	3,71	3,43	2,72
Pedagogisk personal grundskola: Tycker du att extra anpassningar ges skyndsamt till de elever som riskerar att inte nå kunskapskraven? Andel som har svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del" (%)	—	—	64,70	60,60

Nyckeltal grundskola (forts.)

Nyckeltal	2022	2023	2024
Nettokostnadsavvikelse grundskola F-9, (%)	-4,47	-7,04	-6,56
Nyinvandrade och elever med okänd bakgrund i kommunal grundskola åk. 1-9, andel (%)	4,66	4,23	4,16
Pedagogisk personal grundskola: Tycker du att extra anpassningar ges skyndsamt till de elever som riskerar att inte nå kunskapskraven? Andel som har svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del" (%)	—	—	—

Bilaga nyckeltal – Pedagogisk verksamhet (forts.)

Nyckeltal grundskola (forts.) – Hur din kommun står sig mot andra jämförelseobjekt

Nyckeltal	Vårt värde	Riket	Liknande kommuner grundskola, Olofström, 2024	Liknande kommuner, övergripande, Olofström, 2024
Pedagogisk personal grundskola: Tycker du att skolan ger stöd i enlighet med de behov som utredningar om särskilt stöd visar? Andel som har svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del" (%)	46,10	—	58,97	53,98
Pedagogisk personal grundskola: Tycker du att skolan utreder behovet av särskilt stöd skyndsamt när extra anpassningar inte är tillräckliga? Andel som har svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del" (%)	—	—	52,28	48,72

Nyckeltal grundskola (forts.)

Nyckeltal	2022	2023	2024
Pedagogisk personal grundskola: Tycker du att skolan ger stöd i enlighet med de behov som utredningar om särskilt stöd visar? Andel som har svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del" (%)	46,10	46,10	—
Pedagogisk personal grundskola: Tycker du att skolan utreder behovet av särskilt stöd skyndsamt när extra anpassningar inte är tillräckliga? Andel som har svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del" (%)	—	—	—

Bilaga nyckeltal – Pedagogisk verksamhet (forts.)

Nyckeltal gymnasieskola – Hur din kommun står sig mot andra jämförelseobjekt

Nyckeltal	Vårt värde	Riket	Liknande kommuner gymnasieskola, Olofström, 2024	Liknande kommuner, övergripande, Olofström, 2024
Gymnasieelever med examen inom 3 år, kommunala skolor, andel (%)	64,97	68,88	37,07	48,47
Gymnasieelever med examen inom 3 år, kommunala skolor, andel (%), avvikelse från modellberäknat värde	-1,96	—	-5,98	4,39
Gymnasieelever som uppnått grundläggande behörighet till universitet och högskola inom 3 år, kommunala skolor, andel (%)	40,11	55,26	32,62	36,17

Nyckeltal gymnasieskola

Nyckeltal	2022	2023	2024
Gymnasieelever med examen inom 3 år, kommunala skolor, andel (%)	60,48	60,64	64,97
Gymnasieelever med examen inom 3 år, kommunala skolor, andel (%), avvikelse från modellberäknat värde	-1,40	-8,19	-1,96
Gymnasieelever som uppnått grundläggande behörighet till universitet och högskola inom 3 år, kommunala skolor, andel (%)	40,12	45,74	40,11

Bilaga nyckeltal – Pedagogisk verksamhet (forts.)

Nyckeltal gymnasieskola (forts.) – Hur din kommun står sig mot andra jämförelseobjekt

Nyckeltal	Vårt värde	Riket	Liknande kommuner gymnasieskola, Olofström, 2024	Liknande kommuner, övergripande, Olofström, 2024
Gymnasieelever som övergått från IM till nationellt program, kommunala skolor, andel (%)	21	27	20	29,86
Lärare (heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet i gymnasieskola, kommunala skolor, andel (%)	84,29	88,02	87,93	90,39
Kostnad för kommunal gymnasieskola, kr/elev	145 352,94	138 307,25	276 556,56	189 071,65

Nyckeltal gymnasieskola (forts.)

Nyckeltal	2022	2023	2024
Gymnasieelever som övergått från IM till nationellt program, kommunala skolor, andel (%)	17	12	21
Lärare (heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet i gymnasieskola, kommunala skolor, andel (%)	75,20	74,09	84,29
Kostnad för kommunal gymnasieskola, kr/elev	120 800,35	126 587,07	145 352,94

Bilaga nyckeltal – Pedagogisk verksamhet (forts.)

Nyckeltal vuxenutbildning – Hur din kommun står sig mot andra jämförelseobjekt

Nyckeltal	Vårt värde	Riket	Liknande kommuner, övergripande, Olofström, 2024
Kursdeltagare i kommunal vuxenutbildning, kommunal regi, andel (%)	75,29	44,04	71,51

Nyckeltal vuxenutbildning

Nyckeltal	2022	2023	2024
Kursdeltagare i kommunal vuxenutbildning, kommunal regi, andel (%)	71,46	72,58	75,29

Bilaga nyckeltal – Vård och omsorg

Nyckeltal hemtjänst – Hur din kommun står sig mot andra jämförelseobjekt

Nyckeltal	Vårt värde	Riket	Liknande kommuner äldreomsorg, Olofström, 2024	Liknande kommuner, övergripande, Olofström, 2024
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)	89,16	84,68	89,04	90,09
Invånare 80+ med hemtjänst i ordinärt boende, andel (%)	31,53	16,29	19,06	18,05
Kostnad hemtjänst äldreomsorg, kr/hemtjänsttagare	215 500	379 704,08	434 992,91	439 392,31
Kostnad hemtjänst äldreomsorg, kr/inv 80+	93 586,52	88 973,19	103 178,86	100 648,65

Nyckeltal hemtjänst

Nyckeltal	2022	2023	2024
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)	94	95	89,16
Invånare 80+ med hemtjänst i ordinärt boende, andel (%)	19,53	21,76	31,53
Kostnad hemtjänst äldreomsorg, kr/hemtjänsttagare	307 776,36	300 988,64	215 500
Kostnad hemtjänst äldreomsorg, kr/inv 80+	84 355,52	90 399,32	93 586,52

Bilaga nyckeltal – Vård och omsorg (forts.)

Nyckeltal särskilt boende – Hur din kommun står sig mot andra jämförelseobjekt

Nyckeltal	Vårt värde	Riket	Liknande kommuner äldreomsorg, Olofström, 2024	Liknande kommuner, övergripande, Olofström, 2024
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)	84,21	78,86	79,08	77,01
Invånare 80+ i särskilt boende, andel (%)	10,27	10,10	12,27	12,16
Kostnad särskilt boende äldreomsorg, kr/inv 80+	143 597,34	145 355,91	142 944,76	152 778,67

Nyckeltal särskilt boende

Nyckeltal	2022	2023	2024
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)	60	81	84,21
Invånare 80+ i särskilt boende, andel (%)	11,51	11,95	10,27
Kostnad särskilt boende äldreomsorg, kr/inv 80+	—	—	143 597,34

Bilaga nyckeltal – Vård och omsorg (forts.)

Nyckeltal särskilt boende (forts.) – Hur din kommun står sig mot andra jämförelseobjekt

Nyckeltal	Vårt värde	Riket	Liknande kommuner äldreomsorg, Olofström, 2024	Liknande kommuner, övergripande, Olofström, 2024
Kostnad särskilt/annat boende äldreomsorg, kr/brukare	1 165 340	1 120 399,23	1 172 582,10	1 222 157,78
Nettokostnadsavvikelse äldreomsorg, miljoner kronor	29,66	—	11,12	22,86

Nyckeltal särskilt boende (forts.)

Nyckeltal	2022	2023	2024
Kostnad särskilt/annat boende äldreomsorg, kr/brukare	994 006,15	984 841,79	1 165 340
Nettokostnadsavvikelse äldreomsorg, miljoner kronor	17,75	21,32	29,66

Bilaga nyckeltal – Vård och omsorg (forts.)

Nyckeltal LSS – Hur din kommun står sig mot andra jämförelseobjekt

Nyckeltal	Vårt värde	Riket	Liknande kommuner LSS, Olofström, 2024	Liknande kommuner, övergripande, Olofström, 2024
Brukarbedömning daglig verksamhet LSS - Brukaren trivs alltid på sin dagliga verksamhet, kommunal regi, andel (%)	—	—	88	90,33
Brukarbedömning gruppbostad LSS - Brukaren känner sig trygg med alla i personalen, kommunal regi, andel (%)	—	—	74	64,50
Invånare 0-64 år med insatser enl. LSS, andel (%)	1,40	0,97	1,29	1,28

Nyckeltal LSS

Nyckeltal	2022	2023	2024
Brukarbedömning daglig verksamhet LSS - Brukaren trivs alltid på sin dagliga verksamhet, kommunal regi, andel (%)	—	—	—
Brukarbedömning gruppbostad LSS - Brukaren känner sig trygg med alla i personalen, kommunal regi, andel (%)	—	—	—
Invånare 0-64 år med insatser enl. LSS, andel (%)	1,07	1,19	1,40

Bilaga nyckeltal – Vård och omsorg (forts.)

Nyckeltal LSS (forts.) – Hur din kommun står sig mot andra jämförelseobjekt

Nyckeltal	Vårt värde	Riket	Liknande kommuner LSS, Olofström, 2024	Liknande kommuner, övergripande, Olofström, 2024
Kostnad funktionsnedsättning LSS boende, kr/brukare	1 764 200	1 411 323,11	1 410 251,95	1 303 274,05
Kostnad funktionsnedsättning LSS daglig verksamhet, kr/brukare	158 272,73	263 239,50	214 513,70	197 684,80
Kostnad personlig assistans enl. LSS/SFB minus ersättning från Försäkringskassan, kr/inv	2 709,38	1 305,42	2 069,89	1 976,65

Nyckeltal LSS (forts.)

Nyckeltal	2022	2023	2024
Kostnad funktionsnedsättning LSS boende, kr/brukare	1 579 750	1 696 918,92	1 764 200
Kostnad funktionsnedsättning LSS daglig verksamhet, kr/brukare	168 105,26	162 566,67	158 272,73
Kostnad personlig assistans enl. LSS/SFB minus ersättning från Försäkringskassan, kr/inv	2 141,73	2 638,85	2 709,38

Bilaga nyckeltal – Vård och omsorg (forts.)

Nyckeltal LSS (forts.) – Hur din kommun står sig mot andra jämförelseobjekt

Nyckeltal	Vårt värde	Riket	Liknande kommuner LSS, Olofström, 2024	Liknande kommuner, övergripande, Olofström, 2024
Nettokostnadsavvikelse LSS (%)	5,78	—	–2,09	–4,85
Personer med boende enligt LSS, andel (%) av totalt antal personer med insatser enligt LSS	26,52	38,48	39,57	33,17
Personer med daglig verksamhet, andel (%) av totalt antal personer med insatser enligt LSS (%)	50	54,66	58,41	49,98

Nyckeltal LSS (forts.)

Nyckeltal	2022	2023	2024
Nettokostnadsavvikelse LSS (%)	5,97	4,20	5,78
Personer med boende enligt LSS, andel (%) av totalt antal personer med insatser enligt LSS	35,09	29,84	26,52
Personer med daglig verksamhet, andel (%) av totalt antal personer med insatser enligt LSS (%)	50	48,39	50

Bilaga nyckeltal – Socialtjänst

Nyckeltal individ- och familjeomsorg – Hur din kommun står sig mot andra jämförelseobjekt

Nyckeltal	Vårt värde	Riket	Liknande kommuner, övergripande, Olofström, 2024
Antal barn och unga 0-20 år som har varit placerade på HVB någon gång under året	10	6 210	4,20
Antal barn och unga 0-20 år som har varit placerade på familjehem någon gång under året	29	19 047	16,57
Ej återaktualiserade vuxna personer med försörjningsstöd ett år efter avslutat försörjningsstöd, andel (%) (- 2024)	—	—	83,40

Nyckeltal individ- och familjeomsorg

Nyckeltal	2022	2023	2024
Antal barn och unga 0-20 år som har varit placerade på HVB någon gång under året	4	8	10
Antal barn och unga 0-20 år som har varit placerade på familjehem någon gång under året	26	29	29
Ej återaktualiserade vuxna personer med försörjningsstöd ett år efter avslutat försörjningsstöd, andel (%) (- 2024)	—	—	—

Bilaga nyckeltal – Socialtjänst (forts.)

Nyckeltal individ- och familjeomsorg (forts.) – Hur din kommun står sig mot andra jämförelseobjekt

Nyckeltal	Vårt värde	Riket	Liknande kommuner, övergripande, Olofström, 2024
Invånare som någon gång under året erhållit ekonomiskt bistånd, andel (%) av bef.	1,14	2,37	2,58
Kostnad barn och ungdomsvård, kr/inv 0-20 år	11 270,15	13 089,37	13 454,17
Kostnad ekonomiskt bistånd, kr/inv	784,46	1 455,11	1 225,16

Nyckeltal individ- och familjeomsorg (forts.)

Nyckeltal	2022	2023	2024
Invånare som någon gång under året erhållit ekonomiskt bistånd, andel (%) av bef.	0,85	0,65	1,14
Kostnad barn och ungdomsvård, kr/inv 0-20 år	8 413,76	11 440,24	11 270,15
Kostnad ekonomiskt bistånd, kr/inv	600,20	711,89	784,46

Bilaga nyckeltal – Socialtjänst (forts.)

Nyckeltal individ- och familjeomsorg (forts.) – Hur din kommun står sig mot andra jämförelseobjekt

Nyckeltal	Vårt värde	Riket	Liknande kommuner, övergripande, Olofström, 2024
Kostnad öppna insatser barn och unga, kr/inv 0-20 år	1 205,74	3 633,30	3 499,36
Kostnad öppna insatser vuxna missbrukare, kr/inv 21-64 år	106,63	942,11	725,73
Nettokostnadsavvikelse individ- och familjeomsorg, (%)	-28,81	—	11,13

Nyckeltal individ- och familjeomsorg (forts.)

Nyckeltal	2022	2023	2024
Kostnad öppna insatser barn och unga, kr/inv 0-20 år	970,72	1 112,31	1 205,74
Kostnad öppna insatser vuxna missbrukare, kr/inv 21-64 år	109,89	103,03	106,63
Nettokostnadsavvikelse individ- och familjeomsorg, (%)	-38,45	-24,88	-28,81

Bilaga nyckeltal – Socialtjänst (forts.)

Nyckeltal individ- och familjeomsorg (forts.) – Hur din kommun står sig mot andra jämförelseobjekt

Nyckeltal	Vårt värde	Riket	Liknande kommuner, övergripande, Olofström, 2024
Nettokostnadsavvikelse individ- och familjeomsorg, miljoner kronor	-19,30	—	3,71
Vuxna biståndsmottagare (18+ år) med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%) av befolkningen	0,20	0,99	0,84

Nyckeltal individ- och familjeomsorg (forts.)

Nyckeltal	2022	2023	2024
Nettokostnadsavvikelse individ- och familjeomsorg, miljoner kronor	-23,85	-15,88	-19,30
Vuxna biståndsmottagare (18+ år) med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%) av befolkningen	0,16	0,14	0,20

Bilaga nyckeltal – Arbetsmarknad

Nyckeltal arbetsmarknadsinsatser – Hur din kommun står sig mot andra jämförelseobjekt

Nyckeltal	Vårt värde	Riket	Liknande kommuner, övergripande, Olofström, 2024
Deltagare i kommunala arbetsmarknadsåtgärder, antal	68	—	91
Kostnad arbetsmarknadsåtgärder, kr/inv	1 277,08	942,85	1 005,00
Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet, deltagare som börjat arbeta eller studera, andel (%)	31,20	—	32,55

Nyckeltal arbetsmarknadsinsatser

Nyckeltal	2022	2023	2024
Deltagare i kommunala arbetsmarknadsåtgärder, antal	124	36	68
Kostnad arbetsmarknadsåtgärder, kr/inv	1 866,94	1 447,97	1 277,08
Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet, deltagare som börjat arbeta eller studera, andel (%)	26,72	28	31,20

Bilaga nyckeltal – HR, övergripande personalfrågor

Nyckeltal personal – Hur din kommun står sig mot andra jämförelseobjekt

Nyckeltal	Vårt värde	Riket	Liknande kommuner, övergripande, Olofström, 2024
Avgångna tillsvidareanställda under året, kommun, andel (%)	8,60	8,90	8,27
Medarbetarengagemang (HME) totalt kommunen - Totalindex	80,22	—	80,03
Sjukfrånvaro totalt bland anställda, kommun, andel (%)	7,40	7,40	8,17

Nyckeltal personal

Nyckeltal	2022	2023	2024
Avgångna tillsvidareanställda under året, kommun, andel (%)	9,10	8,20	8,60
Medarbetarengagemang (HME) totalt kommunen - Totalindex	80,22	—	—
Sjukfrånvaro totalt bland anställda, kommun, andel (%)	7,80	7,30	7,40

Bilaga nyckeltal – Trygghet och säkerhet

Nyckeltal trygghet och säkerhet – Hur din kommun står sig mot andra jämförelseobjekt

Nyckeltal	Vårt värde	Riket	Liknande kommuner, övergripande, Olofström, 2024
Trygghet och säkerhet - kommunindex	44	54	51

Nyckeltal trygghet och säkerhet

År 2022 och 2023 saknas data för urval

